

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
 Pe un an 2 fl.
 Pe o jumătate de an 1 „
 Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
 și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Măcelarilor nr. 21).
 de garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
 a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

OPRIREA

„Tribunei“ și a „Foii Poporului“.

Pusu-și-au gând rău pe noi!

Demult își sfarmă Ungurii capul,
 că oare pe ce cale și sub ce cuvânt ar
 pute ei pune capăt „TRIBUNEI“, zia-
 rul ales al inteligenței noastre, și „FOII
 POPORULUI“ care străduiește pentru
 luminarea sătenilor, a opincarilor nos-
 tri, după care atâta se bat ei ca să ni-
 i amăgească, să-i tragă pe partea lor.

Și aflat-au peată în soare, nod în
 papură și pricină de a opri aceste foi,
 care atâta le scot ochii.

Dl Eugen Brote a scris în „Tri-
 buna“ articolul dat și de noi în fruntea
 numărului 48 al nostru, în care între
 altele spune că D-Sa este proprietarul
 „Tribunei“ (căci a d-sale e tipografia
 care o scoate).

Ca o haită de lupi flămânzi din
 culcușurile lor, au sărit cei din Cluj
 văzând și li-a fost lor așezată vorbă
 peată în soare pe care atât de demult o
 cântau.

Procurorul din Cluj 'i-a făcut de-
 loc dlui Brote proces, prin judecătoria
 cercuală din Sibiu, și în 4/16 Decembrie
 a fost pertractarea, în care s'a adus
 sentența în puterea căreia „Tribuna“ și
 „Foia Poporului“ din acea zi înainte
 au fost oprite de a mai eși, ear dl Brote
 osândit la 1000 fl. pedeapsă și cheltuelile
 de proces (vre-o 200 fl.)

Și de ce această grea pedeapsă și
 strajnică pornire? Pentru că, zice sen-
 tența, dl Brote ar trebui să-și pună nu-
 mele pe aceste foi ca »proprietar« —
 lucru ce dela nici un alt ziar din țeară
 nu se mai cere — ear' fiindcă nu o face
 și fiindcă d-sa petrece în timpul de față
 în afară de hotarele țării noastre: nu
 se mai dă voc foilor d-sale de a mui
 apărea!

Lucrul e lămurit: Ungurii ne-au
 dat prin asta o nouă dovadă, cât de
 mult îi doare pe ei, că poporul român
 are aceste două foi, și bărbați ca dl
 Brote care își jertfește averea și ticneala
 vieții pentru binele apăsătorului nostru
 neam! și ar dori ei ca pe atari băr-
 bați pe toți să ni-i nimicească; averea
 lor (prin atâtea și atât de mari pedepse
 în bani) să o zdrobească, ca să nu mai
 aibă de unde cheltui; ear foile noastre
 să le oprească, căci prea varsă lumină
 în popor, și prea le sunt pedecă în
 mârșava lor lucrare de vânătoare de
 suflete, de ungurizare!

„TRIBUNA“ e ziarul care dă
 adevărul mai verde și mai pe față, care
 spune mai fără frică lumii întregi toate
 ticăloșiile cu care Ungurii se poartă
 față de noi; și strigătul ei e auzit de-
 parte-departe peste hotarele Împără-
 ției noastre! și scrisese ei în seamă
 luate sunt, și veștile aduse de ea soco-
 tite și debătute de străinătate, osân-
 dindu-se barbaria ungurească, — și

aceasta îi doare rău pe Unguri, și ar
 dori să-și pună pumnul în gură și de
 aceea — au oprit-o dintr'odată!

„FOAIA POPORULUI“ e un
 mic isvor răscolitor din care poporul de
 jos, săteanul, opincarul român, sugă cu
 multă sete și lăcomie; e o făclie care
 începe a lumina întunerecul ce plutește
 de-asupra poporului nostru, ținut cu
 sila atât de lungă vreme în acel întu-
 nerec; e limpezitoarea turburelui în care
 atât de bucuroși și cu nădejde de isbândă
 pescuesc încă nesătuii nostri dușmani,
 ear' în limpede nu mai merge; e arma
 cinstită cu care în mână săteanul ro-
 mân isbește îndărăt pe mișei ce întind
 spre el balturi ca să-l prindă și să-l
 smulgă din simul nobilului nostru neam
 spre a-l trece în taberele lor, — și
 aceasta îi supără grozav pe Unguri,
 îi doare rău, și de aceea au venit să-
 stingă acestei foi vieța, și — au oprit-o
 dintr'odată!

Domnul Brote însuși își iubeste cu
 mult mai mult neamul, și e cu mult
 mai mult gata de ori-ce jertfe pentru
 noi Românii acestei patrii, decum vor
 fi crezut Ungurii!

A lăsa să înceteze aceste două foi, ar
 fi aproape a-l lăsa ear' pe poporul român
 în vrerea sorții, — drept aceea d-sa
 văzând că numai așa le va asigura
 vieța de-și va trece tipografia pe un
 locuitor din țeară, a făcut și această
 jertfă: s'a lipsit de propria avere, pre-

FOIȚA.

FRAGA.

De
 Ioan Moța.
 — Sfrâșit. —

E alb de brumă câmp și drum, —
 Din văi es nori suri ca de fum,
 Și 'n cer stelutele apun,
 Căci se ivesc
 Luminătoare zorile,
 Înmulcomind răcorile,
 Trezind din visuri florile
 Ce odichnesc...

Și 'n gingașul ei așternut
 Frumoasa Fraga a avut
 Un vis ca nici-când de plăcut
 Și de frumos:
 Că ea era umblând pe-un plaiu
 Mai mândru ca un colț de raiu,
 Cu fel și fel de flori de Maiu
 Cu scump miros,

Și ea cu florile vorbea
 Și florile o 'nțelegea...
 Un vis frumos ca însași ea
 Ce 'l-a visat!
 Și zorile cum s'au ivit
 În așternut a tresărit
 Și la fereastră a grăbit
 De s'a uitat

Cu lacomi ochi schinteietori
 De e grădina ei de flori
 Ca cea din visul drag din zori...
 Dar' amețeli
 O au cuprins când 'și-a văzut
 Grădina drum de cai bătut!
 Fiori tot trupul 'i-au trecut
 Și ferbințeli!

Și 'n grab' vederii necrezând,
 Din ochi mari lacrimi picurând,
 Ea ese-afară tremurând
 În capul gol

Și 'n alb vestmânt, precum din pat
 În clipa asta s'a sculat, —
 Să vadă ce s'a întemplat
 Cu-al ei ocol...

În tufă-ascuns sta Fagur-print,
 Aprins de-o miie de dorinți,
 Și el 'și-a mai eșit din minți
 Când a zărit
 Frumoasa față 'n larg vestmânt,
 Ușor lipit pe ea de vânt,
 Venind cu ochii în pământ
 Necontenit...

Și-uitând că unde-și și ce vrea,
 Înarmuruit privia la ea
 Cum tot mai mult s'apropia
 Cu ochii plini
 De lacrimi, florile-și plângând,
 Descultă 'necet înaintând
 Nici bruși în seamă ne-luând
 Nici gropi, nici spini! —

dând-o altuia, numai ca foile se poată eși înainte!

Năcazul Ungurilor în fața acestei noaue și strălucite probe de neam, va fi și mai mare, căci dorința lor zădărnicitu-s'a!

Foile acestea, de care atât de mult îi doare că le are poporul român și inteligența lui, es mai departe, plinindu-și chemarea de luminătoare și fiind în trezvie a mândriei noastre naționale!

Săteni și cărturari! Cu atât mai tare adunați-vă în jurul lor! m.

Procesul Memorandului.

Trec peste noi zile furtunoase ca nici-când!

Sâmbătă în 4/16 Decembrie s'a petrecut în Sibiu catastrofa căreia jertfă 'i-a căzut „Tribuna“ și „Foaia Poporului“; ear' în ziua următoare, Duminică în 5/17 Decembrie se inmanau celor 25 membri ai comitetului partidului nostru național, hârtiile prin care sunt chemați a sta pe banca acușăilor în Cluj, în fața juzilor maghiari, la 23 Ianuarie 1894, pentru-că au cutezat a scrie și răspândi „Memorandul“, acea carte neagră în care cuprinse sunt prea dreptele noastre plângeri asupra nedreptăților ce ni-se fac de stăpânii zilei, și pe care deputația română a dus-o se o pue în mâinile Maiestății Sale Împăratului. Cei 25 de membri ai comitetului partidului sunt împrăștiați printre Români de pretutindenea, și depretutindenea adunați vor fi la Cluj, și acești scumpi și bravi bărbați sunt domni:

Dr. Ioan Rațiu, avocat în Sibiu.

George Pop de Basești.

Eugen Brote în Sibiu.

Dimitrie Comșa, profesor în Sibiu.

Dr. D. P. Barcianu, profesor în Sibiu.

Nicolae Cristea, asesor consist. în Sibiu.

Septimiu Albin, în Seghedin (temniță).

Dionisie Roman, din Mediaș.

Gavril Lazar de Purcăreți, protopop în Careii-mari.

Vasile Ignat, avocat în Beiuș.

Rubin Pația, avocat în Alba-Iulia.

Basiliu Rațiu, vicar în Făgăraș.

Gerasim Domide, preot în Rodna-veche.

Alex. Filip, avocat în Abrud.

Ioan Nichita, avocat în Zălău.

Drd. Aurel C. Popovici.

Dr. Gavril Tripon, avocat în Bistrița.

Dr. V. Lucaciu, în temnița din Budapesta.

Iuliu Coroianu, avocat în Cluj.

Patriciu Barbu, adv. în Reghinul-săsesc.

Dr. T. Mihály, avocat în Dej.

Aurel Suci, avocat în Arad.

Mihail Velici, avocat în Chișineu.

Dr. I. T. Mera, medic în Șiria.

Ear' pe lângă acestia chemați mai sunt domni Nicolae Roman, în închisoarea din Seghedin.; Ioan Duma, preot în Săcal.; Ioan Muntean, funcționar al băncii „Hațegana“ din Hațeg.; Dionisie Roman, candidat de avocat în Mediaș. Romul de Crainic, protopop în Dobra ca „răspânditori“ ai Memorandului.

Căsătoria civilă.

I.

Un an de zile a fost ținută țeara într'o nesfârșită nedumerire, vestindu-se că se plănuește aducerea legii despre *căsătoria civilă*, lege care lovește puternic în biserică și o cutremură până în temelii dar' s'gudue totodată cu putere dărîmătoare și moralitatea țerii, precum a zgudu't-o și în urmă a sdruncinat-o în toate țerile unde introdusă a fost.

Până a nu cunoaște deosebitele rîndueli ale acestei legi, știam și simțam numai, că un mare rău ne amenință, dar' azi când avem naintea ochilor planul întreg cu toate amănuntele sale, groază ne umple inimile, și ne înfiorăm de sfârșitul la care de bună-seamă va ajunge moralitatea țerii, silit fiind poporul în cursul vremurilor să se plece acestei legi.

Nu-î putem da cetitorilor nostri în întregul seu acest plan de lege pus pe masa verde a dietei, fiind prea lung pentru foaia noastră, vom da însă unii paragrafi ca apoi să putem fi mai bine înțeleși în cele-ce le vom zice după aceea.

Vorbind despre „pedecile la căsătorie“:

§. 15. sună: „Nu se pot căsători: a) rudele în linie dreaptă (adecă moș, tată, fiu, nepot, strănepot etc.)

b) frați și surori nici atunci când au comun (pe unul și același) numai tată ori și numai mamă;

c) unu dintre căsătorii cu rudele din linie dreaptă a celuiialalt dintre căsătorii, nici chiar după spargerea căsătoriei.

Eată dar' un paragraf minunat! Acestea sunt toate pedecile de înrudire la căsătorie.

Canoanele bisericii noastre orientale, precum și a celei catolice, prescriu ca până la al șeptetea grad de înrudire căsătoria să fie împedecată.

Paragraful de mai sus dela al treilea grad încolo. fi dă voe să se închee.

Să luăm spre lămurire, o pildă. Un *văduv* are un *fiu*, ear' o *văduvă* are o *fiică*. Luându-se în căsătorie *betrânii*, *văduvul* cu *văduva*, *fiii* lor ajung a fi un fel de frați vitregi, cari însă nu au nici tată, nici mamă comună.

După canoanele bisericilor noastre românești, cei doi fii ai familiei celei noue, stau abia în *gradul al doilea* de înrudire, și ca atari *nu se pot lua* unul pe altul în căsătorie, fiindcă s'au luat părinții lor. Dar' după paragraful de mai sus *ei se pot*, căci n'au nici tată nici mamă comună!

Ear' această puțință, este o păgână lovire în prescrierile și înțelepte și sfinte ale bisericii! Să pare că în acest punct, ministrul 'și-a luat de mustră *legea jidovească*, căci numai la ei se mai iartă

Vorbind despre formele „încheierii căsătoriei“

§. 34 sună: „Înainte de căsătorie se face *vestirea*. Aceasta o fac *purtătorii matriculelor* (adecă ai protocoalelor născuților, cununăților și morților, și care vor fi date acuși slujbașilor civili, anume notarilor). Ear' apoi

§. 39 rînduește: *Vestirea căsătoriei se face prin afișare* (punerea unei hârtii pe poartă ori pe părete, cum se publică

La tufa lui când a ajuns
A scos, căci 'l-a văzut ascuns,
Un țipet lung, care-a pătruns
Tot în palat!
Ear' prințu 'n fire-și revenind,
Cu apă fața ei stropind,
Și 'n brațe trupu-'i sprijinind,
A 'ncălecat! —

Și roabele încă durmiau
Frumoase, albe, și visau
În paturi moi, și nu știau
Că ce-a văzut
Domnița lor, și ce-a pățit, —
Ci strigăt când au auzit
Trezite 'n spaimă au sărit
Din așternut,

Sculând în alergatul lor
Pe Împăratul temetor,
Și-a curții lui întreg popor
Cât era viu,

Grăbind cu toți să vadă ce-'i?
Prin trup 'i-au furnicat schintei
Când au văzut grădina, ei,
Un câmp pustiu!

Și că voinic ficior străin
Ținând pe Fraga strîns la sin,
Încălecat pe-un cal hain
În salt silia

Să sară zidul în curënd,
Ci sus potcoava acățând
În zid, și zidul flăcărând,
El ear' cădea!

Și când pe-aci să fie prins:
C'un salt puternic — a învins!
Și vesel prințul din adins
Făcënd atunci

A sale brațe fetei brău,
Și lăsând murgul lung în frău,
Înspăimântau, fugënd, și riu
Și văi și lunci!

C'ajuns în câmp la lărgământ,
Fugea fugarul ca un vânt,
Cât da cu burta de pământ
Lungindu-se!...
Ear' al patului stăpân,
Sărmanul Împărat bētrân
Cu Doamna sa și-ai sei, rămân
Bocindu-se,

Că tot ce mai drag au avut,
Pe Fraga, scumpa, o-au perdut!
Vēzduhul tot ei 'l-au umplut
De văicărări!
Plăngeau roabele după ea
Să 'ți-se rumpă inima;
Și plânsul lor se auzea
Mari depărtări!

*

Pe când se 'ntind umbrē 'n amurg
Pe Fagur-prinț, sudori să scurg
Și rîuri spume după murg
Curgënd se țin, —

bună-oară licitațiile) la casa comunală în loc public, în timp de 14 zile, ear' în comune mari și mici (pe sate), în timpul celor 14 zile, se va vesti și cu graiul viu în două Dumineci.

Și aci stăm în fața unui paragraf și mai minunat, care este o adevărată bătae de joc a sfințeniei de până aci a căsătoriei.

Până acum vestirile se fac prin preot, persoană sfințită, în biserică, loc sfințit, cu evlavie, cu cinste, și cu bună cuviință: chip vrednic de pasul căsătoriei.

De aci încolo, după noua lege, vestirea se va face nu mai mult de o față sfințită, care își cinstește legea și pe credincioșii ei, și care o face în fața lor în chip cât se poate de vrednic și cinstit, ca să nu-și jignească nici cătuși de puțin în scumpele lor simțăminte religioase, — ci se va face de un slujbaș civil, la noi toți Unguri, străini de noi, care nu ne cunosc legea, și chiar cunoscându-o nu sunt aplicați a vorbi cu cinste despre dinsa și despre credincioșii ei, — și să se va face nu mai mult în biserică unde toți o ascultă cu liniște și bunăcuviință, ci la casa satului! Ear' noi mai știm și aceea, că pe sate, mai ales în Dumineci se adună oamenii la primărie pentru deslegare deosebitelor pricini măruntă dintre dinșii, peste săptămână neavând timp pentru aceasta, și sunt cei mai mulți năcăjiți, inferbentați, și apoi în fața acestora se 'ți-se facă vestirile! Mai inchipuiți-vă pe deasupra pe dl notarăș, noul „popă“, nițel chefuit, și poate și cei adunați pe aci, și astfel se-mi vestească căsătoria mea, ori a d-tale, om cinstit, și unul să facă o glumă nesărată, altul alta, pe socoteala noastră, care n'am dorî să ne batjocurească nimeni pasul.

Unde mai e aci acea bunăcuviință și cinste față cu pasul sfânt al căsătoriei, care până aci era?

Cel-ce lucră la stîrpirea unui obicei rău din popor, un lucru laudat de oameni

și plăcut lui Dumnezeu face; dar' cel-ce lucră tocmai la ruina bunelor și cuvioaselor moravuri, un criminal este, fie el ori-și-cât de sus pus!

Dar' să mergem mai departe.

§. 45 glăsuește: „Căsătoria trebuie încheiată naintea slujbașului civil! O căsătorie ce nu s'a încheiat naintea slujbașului civil, după lege nu se privește ca căsătorie în nici o privință!“

§. 46. „Slujbașul civil (noul „popă“) este: 1. Purtătorul de matricule, în cercul seu (care vor fi numiți notarii); 2. Ântâiul slujbaș al cercului în cercul seu; 3. Fisolgăbirul în cercul seu; 4. Pentru un oraș cu magistrat regulat: primarul acestuia.“

§. 55. „Căsătoria se face public, în localul oficios numit spre acest scop (de bună-seamă cancelaria slujbașului la care mergi).

§. 56. „Căsătoria se încheie astfel: Părțile (mirii) mărturisesc în fața slujbașului civil și înaintea alor doi martori, că vreau să se căsătorească împreună. După această mărturisire, slujbașul declară, în puterea legii, părțile de căsătorie!“

Și punct! Atâta e toată cununia!

Nu mai au lipsă acesti paragrafi de lămuriri din partea noastră; îi înțelege tot cetitorului, și de bună-seamă fiecare se cutremură de scârbă cetindu-și!

Această ceremonie proastă, de jos, rece și lipsită de ori-ce plăcere, se iee locul cununiilor noastre celor înălțătoare de inimi, aducătoare de veselie și mândrie?

Biată lege și biet popor!

Pe cât cunoaștem noi pe cuviosul popor român, el numai cu inimă sfâșiată de durere și scârbă pleca-se-va acestei legi, și dacă voe 'i-s'ar da, cum se dă poporului în alte țeri, că numai de-a vrea să facă căsătoria civilă, de nu, nu: apoi sîntem siguri, că nici un singur sătean român nu s'ar lăpăda de datina și frumoasă și bună de până aci a căsătoriei,

— dar' de asta s'a temut și ministrul ungar, și pentru aceea a adus paragraful 45, care îndatorește pe fiecare a o face; și a mai adus și un altul, anume

§. 145 care zice: „Preotul... dacă va sluji la o împreunare bisericască, nainte de ce logodnicii ar fi dovedit, că au încheiat căsătoria întâiu la slujbașul civil, se fie pedepsit cu o gloabă de până la o mie de coroane (500 fl); în cas de repetiție, cu temniță dela una la două luni, și earășî gloabă până la o mie de coroane!“ — ca-astfel scăpare să nu aibă creștinul.

Ar fi încă mulți paragrafi vrednici a-și pune sub ochii cetitorilor nostri ca dovadă, că într'adevăr ce mare primejdie amenință țeara noastră din partea acestei legi, ce ca mâne va fi trecută prin desbaterile dietei și întărită, — îngustimea spațiului ne silește însă să nu mai cităm. Sînt prea destui și cei pomeniți!

Ear' acum să privim nițel lucrul de pe de lături.

Nainte de toate scopul acestei legi ese limpede la iveală: Guvernul dorește să lovească cu braț de fer în legătura strînsă și firească dintre preoții nostri și popor, căci această legătură ține mereu în trezvie și cultivă neîncetat simțul de iubire și alipire cătră legea și limba străbună și ca atare stă ca o mare stîncă în calea maghiarisării. Prin legea de față guvernul voește să-l aducă pe sătean mai des și mult în atingere cu slujbașii de stat, ca acestia așa să aibă mai des prilej a-l dăscăli pe popor contra conducătorilor sei firești și adevărat binevoitori, și a-și toca mereu și mereu laude despre Unguri, ca doară-doară îl împacă cu gândul că ângeri de buni sînt ei, și așa să-l pregătească mai cu reușită pentru a-l ungurisa cu vremea și pe el, adecă pe poporul nemaghiar!

Partea ântăie a scopului seu, adecă de a-l aduce în mai deasă atingere cu slujbașii sei, 'și-o ajunge ministrul, —

Ear' când steluțe 'n cer răsar,
E, Fraga, scump mărgăritar,
Durmind în palat de cleștar
În loc străin,

În moale pat întinsă drept;
Ear' lîngă ea, visând deștept,
Stă Fagur-printș, și 'n a lui piept
Furtuni se 'nșir!..
Și beat a prins a-și săruta
Al ei sin ca de fulgi de nea
Și buzele ei roșii ca
Un trandafir!

La miez de noapte, obosit,
Cu apă trează o-a stropit,
Și 'ntr'o clipită s'a trezit
Scumpul odor,
Și-cum pe Fagur 'l-a văzut
Voinic așa frumos făcut:
Atât de tare 'i-a plăcut
Mândrul ficior,

Cât nu știa de sine ce-i?
Și — cum avea ea obicei
Acasă cu roabele ei, —
'I-s'a 'nceleștat
De gît, și-a prins a-l săruta,
Și tremurând la ea 'l strîngea,
Cât 'i-a căzut alătura
Ca leșinat!...

*

La ziua cea de-a șeasa rînd
Prin curte Prapur sta plîngend
Cu Doamna sa și-ai sei, și când
Mirat vëzu
Că întră 'n curtea lui un sol,
Străin la port, cu capul gol,
Venind spre el în pas domol, —
Și că 'ncepû

Să-și spună 'n rost încetinel
Ca Împăratul-Nourel,
Vecin spre Răsărit cu el,
Din dalb oraș,

'I-se închină, prin soroc,
Cu sănătate și noroc. —
Și-apoi 'i-a 'ntins solul pe loc
Un lung răvaș

Cu slovă dela fata lui,
Vestindu-și Împăratului
Că om pe lume ca ea nu-i
De fericit!
Și ca să vină-și roagă ea
Părinți și neamuri câte-or vrê
La nunta ei ce-o va sërba
Cu-al ei iubit.

Și Prapur mult s'a bucurat;
Cu mare-alaiu el a plecat;
Și 'n palat mândru 'i-a aflat
Că locuese;
Și 'n strălucitul adăpost
O veselie mare-a fost
Cât n'am putere eu în rost
S'o povestesc!

dar' celei de a doua, de-a îndepărta poporul de preoți și a-l uncurisa, mai mult credem că o să-i strice noua lege decât să-i folosească, poate să aibă cu totul alt sfârșit decât cel dorit de ministru, și anume poate duce acolo, ca poporul să se îngreșeze și mai mult de slujbașii sei civili, ca până acum.

După toate socotelile, în urma acestei legi, viața și așa destul de amară a poporului, va fi și mai amară, și mai stropită cu venin.

Căci tot lucrul este un adevărat scandal, o mare ticăloșie! Eată de ce:

Ministrul va da matriculele în mâinile slujbașilor sei civili, anume a notarilor.

Notarii la noi sînt numai *Unguri* și *Jidani*.

Căsătoria vei fi silit să o închei înaintea purtătorului de matricule.

Cui, astfel stînd lucrul, nu i-se răscoală tot sângele în trup, când își aduce aminte, că eu și dumneata și cel de al treilea, *creștini* cu toții, vom fi siliți să mergem să ne împreune în căsătorie întăiu un *Jidan*, și numai după aceea, de vom mai vrea, să mergem și înaintea sfîntului altar!

Mai mult! Preoții nostri se căsătoresc și ei. Închipuiți-vă ce bine le va veni nou alesiilor preoți creștini, care își așteaptă numai sfințirea, să meargă înaintea *Ungurului calvin* ori înaintea *Jidovului* să-l căsătorească!

Câtă batjocură în această lege!

Din lătura aceasta privită, legea nu va fi supărăcioasă pentru Unguri, avînd ei a merge tot în fața Ungurilor ori cel puțin a fraților lor *Jidovi*, — dar' pe noi *Nemaghiarii* ea ne lovește în chip păgân în mîndria noastră de Români, de popor cu lege și datini deosebite de ale calvinilor și *Jidanilor*, și la care noi mult ținem și trebuie să ținem!

Ministrul la aceasta nu s'a gândit, ear' de s'a gândit și totuși și-a alcătuit

planul de lege așa precum e, apoi a săvîrșit prin aceasta o adevărată și neiertată fără-de-lege față de simțimintele noastre religioase și de mîndria noastră națională!

Despre urmările ce le va trage după sine această lege asupra bisericii și a moralității publice în numărul viitor. *im.*

Senatul României

despre

Românii Ardeleni.

Îngrijirea fraților nostri din România, și durerea lor pentru soarta noastră primejduită, crește mereu. Până mai deunăzi semnele acestei îngrijiri, deși multe și călduroase, se arătau mai mult ca niște porniri private. Se țineau adecă adunări, în care se povestiau suferințele noastre și se osândiau faptele sîlbatice ale Ungurilor; se adunau bani pentru ajutorarea celor păgubiți de cetele lor uezune, spărgătoare de case; se puneau în mișcare cete de studenți, cutreerînd țeara și spunînd peste tot locul trista noastră poveste; ear' foile toate, fiecare pentru sine, își arată iubirea și durerea pentru noi, și scârba lor față cu Unguri.

Acum a mers lucrul mai departe.

Cei mai de frunte deputați au luat asupra-le sarcina de a aduce vorba și a discuta în *însăși dieta țerii* despre soarta noastră de ne mai suferit, ca, dacă în urma semnelor de neplăcere date pe căile de mai sus, auzitu-s'a despre noi și durerile noastre în străinătate, cu atât mai virtos acum, în urma desbaterii în chiar dieta țerii, departe și adînc să străbată răsunetul vocii lor și a strigătului nostru de durere, ca să știe toată lumea că cine sînt Ungurii, și siliți să fie azi-mîne a ne face destul dreptelor noastre cereri.

Discuția asupra noastră s'a deschis în *senatul țerii* (adunarea bătrînilor) prin domnul *Dimitrie Sturdza*, fost ministru în vremea războiului cu Turcii în 1878, căpetenia unui mare partid, om iubit de multă lume. Nu putem da întreg discursul, fiind foarte lung. Vom scoate însă din el părțile mai însemnate pentru noi (traducîndu-le în stil popular).

Di Dimitrie Sturdza zice: „Tăria regatului român are două temelii: „Întăia este, că pămîntul României este îndesat locuit de Români. În regat sîntem o gîntă neamestecată. A doua temelie, pe care se razimă tăria noastră este, că, afară de granițele țerii, regatul este încunjurat de Români. Aceasta este un mare lucru, mai întăiu pentru regat, *căci nu apasă neamuri cu totul străine nouă în chip nemijlocit asupra noastră*, se înmoaie intrucâtva pornirile în contra noastră a neamurilor străine. În al doilea rînd, *Românii în afară de regat se încheagă mai*

tare; ear' cu cât acestia vor fi mai închegați regatul e mai asigurat, căci nimeni nu-l va pute ataca. Cu alte cuvinte, pentru regat de acolo vine pericol, unde viața națională a Românilor din afară de regat e pusă în primejdie.

„Lucru e lesne de înțeles. Închipuiți-vă, că milionul din Basarabia s'ar rusifica, că jumătatea de milion din Bucovina s'ar polonisa, că 3 milioane din Ungaria s'ar maghiarisa, și că milionul din Peninsula-Balcanică s'ar grecească sau s'ar slavisa, și că ar rămîne Români numai cele 6 milioane din regat; oare atunci, atunci — ce ar fi pentru regat? slăbire sau întărire? Nimeni nu va pute răspunde întărire, ci va zice — slăbire.

„Este dar' o trebuință mare pentru noi, ca să nu se peardă nici un Român.

„Dacă este de mare preț pentru regatul României, că sînt Români de jur împrejur în afară din regat, aceasta este de mare preț și pentru statele vecine nouă, unde acesti Români locuiesc. Cu cât aceste state țin la neafirmare și la viața lor, cu atîta le e mai de lipsă Românimea ce ei o au. Zic aceasta despre Ungaria, despre care voiu vorbi îndată mai pe larg; dar' zic aceasta și pentru Bulgaria și pentru Sîrbia: *țerii acestora le e de folos ca să nu apese asupra Românilor*. Să vedem însă cum stăm cu Români din Ungaria.

„Acolo s'a încins o *luptă mare* și o mare dușmănie între două popoare, a căror viețuire eu o cred strîns legată împreună.

„Cînd ne întrebăm, cum s'a încins această luptă aflăm că cauza ei adevărată este că *Maghiarii fiind stăpîni de fapt ai puterii de stat, voesc să maghiarizeze pe Români, adecă să-i desnaționalizeze, să-i desfințeze*.

„*Nu dela Români a început lupta, nu Românii se încapăținează în ea și nu Românii doresc să o urmeze*.

„Și această luptă e înfiorătoare, căci acei care au provocat-o nu se sfiesc să o ducă chiar *la absurd* (ceva prost de tot)! Oare nu este absurd faptul ca atunci cînd câțiva cetățeni fac o publicațiune, care se crede a fi rea, să o socotim chiar de trădătoare de țeară, și cînd guvernul îi duce dinaintea judecătorilor și judecătorii îi osîndesc la închisoare: nu este absurd ca atunci să mai ridici și populațiunea cea neștiutoare, ca *altora*, care n'au fost osîndiți, să le dărîme casele, să le nimicească avutul, să-i silească să ese din locuința unde s'au așezat și să pribegească airea? Nu e

Măistorelul rușinat.

Anecdotă din popor.

De
S. Liuba și A. Iana.

Un biet măistorel sărăcie goală, șezînd odată în amurg pe pragul lăcrătoarei, cu lula 'n gură, îi dete 'n gînd că doară vrednic este și el să-și iee o calfă, căci nu mai putea birul lucrul cu care-l grămădiau oamenii. Și dă atunci sfară 'n țeară că-i trebuie o calfă și că îl primește cu spălătură, mîncare și cortel ca pe copilul seu.

Vorba maistorului străbătu șapte hotare, căci pe tot ciasul, pe tot minutul îi veniau calfe care de care mai lăudate. Lui numai unul îi trebuia, și se mira bietul că de care să se prindă. Unul era uscățiv, și gîndia măistorelul că e slab și nu poate ține la lucru, poate să fie betegos, se poate bolnăvi, poate să moară.

Altul era om mare, gras, roșcat la nas. Se gîndi maistorul: să-l iau pe ăsta, nu-i vorbă, e mare, tare, dar' de n'ar fi așa gras!

Tot am auzit, că oamenii grași sînt și cam leneși. Așa va fi și ăsta! Îl iau, mîncă cât n'are altul. S'o pune dimineața să se scoale domnește, va pofți să se culce și după prînz, și mai știu eu ce va pofți? Mai are și nasul roșu și cocoșat, care pare-că arată că-i și cam beutor. Îmi voiu căuta unul nici prea gras, nici prea slab, Că doară nu înzadar s'a vestit numele meu atîta lume.

Și a mai așteptat; și în urmă i-se împlini pofța inimii, căci căpeta un voinic tocmai după dragă voea sa.

Se puseră pe muncă pe întrecute. Toate erau bune și frumoase și măistorelul mulțumit nu știa pe unde umblă de bucurie. Se întemplă însă a 2-a zi după-ce veni calfa, înainte de prînz să capete maistorul niște oaspeți pe neașteptate. O să-i așeze la masă și se înțelege după obiceiul maistoresc o să șează alătura și calfa cu ei. Biata maistoriță spuse bărbatului că e puțină mîncarea ce o au, însă ca să scape de belea, să facă calfei, la mîncare, semn să nu-și scoată prea mult, ca să ajungă pentru oaspeți. Maistorul se invol.

Maistorița aduce pe masă și cînd ajunge la scos, maistorul calcă pe sub masă pe picior pe calfă ca semn să nu-și prea scoată. Calfa crezînd că dragostea maistorului față cu el e mare și că acela dorește ca el să se sature, apucă de mbucă și țup cu taerul de nou la blid să mai scoată. Maistorul vîzîndu-l, negru de năcaz îl mai calcă odată mai aspru, calfa își caută de gură și căra de gîndiai că să potoape!

Bietul măistorel cu maistorița au perit, negri de năcaz și de rușine, se uitau unul la altul neavînd ce face. Cuprins de spaimă bietul maistor vîzînd că și al doilea taer este la calfă pe sfîrșite și că abia găfăe, ca nu cumva să mai scoată și a treia-oară, de nou îl calcă pe picior și-l și boldește să nu mai scoată. Biata calfă, sătul dobă și ne mai putînd, zice: „Lasă-mă, maistore, că acuma să mă tot boldești, dracu mai poate mîncă, că pare-că o să-mi plesnească doagele“.

Maidan, 1893.

absurd că, pe când cei osândiți politicește, fără a fi făcut vre-o faptă de nesupunere, gem în închisori, chinuți ca în veacul de mijloc: pe atunci *cei care dărâma casele* celor nevinovați și le nimicesc avutul și liniștita petrecere, aceia *se șează nesuperați*, ba să fie chiar lăudați de fapta lor barbară? Aceasta nu e absurditate politică? Dar' absurditatea nu are nici-odată învingerea și am credința că și în Ungaria nu va pute dura. Eu cred, că e bine, că e folositor pentru noi și pentru Maghiari, pentru noi și pentru Europa, pentru noi înșine din regat, să cercetăm nițel însuși modul acestei lupte, pe care o numesc absurdă și vătămătoare. — Vorbind apoi despre numărul popoarelor dela noi, și arătând cum Ungurii sunt abia a treia parte a locuitorilor țării noastre laolaltă socotiți, zice dl Sturdza mai departe: Nici a treia parte a populațiunii întregii Ungariei, vrea să desființeze ființa celorlalte covârșitoare trei părți. Eată lupta! Unde e dreptatea? Unde e înțelepciunea? Unde e putința? Ori-ce om cu minte sănătoasă și bun simț poate da răspuns.

„Dacă România din Ungaria ar tăce și s'ar supune, ce ar dovedi aceasta? Că ei sunt slabi, moi și fără viață. Dar' acest rău nu s'ar resfringe și asupra noastră, celor din regat? Nu ne-ar socoti Maghiarii mai întâiu, ear' mai târziu și alții, că și noi suntem ael în regat, moi și fără viață? Și aceasta n'ar da naștere chiar în noi la o lipsă de încredere, căci nu va fi de glumă când trei milioane de Români, jumătatea populațiunii de astăzi a regatului, va fi maghiarisată.

„Putem noi sta nepăsători, lucrurile stând astfel precum le-am descris? Eu cred, că nu. Și spune că datorința guvernului din țeară ar fi a pași la mijloc și a face împăciuire cinstită între Români și Unguri. Impăciuire însă, al cărei țel să nu fie să îngenuncheze pe Români Maghiarilor, ci să aducă pe Maghiari la credință, că e bine să fie dreți cu poporul.

„Nu trebuie să ne temem, să vorbim de cauza Românilor din Ungaria, nu trebuie să ne temem, pentru-că dacă ne-am teme și am tăce în parlamentul român, ce ar mai însemna România? Avem interese (treburi) care trebuie să fie apărute, căci ori ele vor fi apărute și vom trăi, ori nu vor fi apărute și vom peri. Și când vorbesc de perire, vorbesc de acest regat, fără să trăească și ceilalți Români. Când Românii, care sunt în afară de regat, vor fi desființați și zdrobiți, va suna și ciasul nostru foarte curând.

*

Singurul și unicul scop al mișcării românești de peste Carpați este numai — să nu fie maghiarisăți, să rămână Români. Și-mi închipuesc că dacă ei ar afla această chezeșie în altele, unirea Transilvaniei cu Ungaria, nu va forma o greutate de împăciuire dintre Maghiari și Români.

Cerințele lor se intrunesc în puține și simple cuvinte: — aplicarea nefățărită și dreaptă a unei legi a Ungariei — a legii naționalităților, astăzi zilnic călcată în picioare în privința Românilor.

Românii din Ungaria cer încetarea tuturor legilor celor deosebite, rămășițe din timpul așa numitului absolutism austriac, care se aplică și astăzi nu tuturor cetățenilor Ungariei ci numai în contra Românilor.

În Ungaria este o lege electorală, în Transilvania altă lege electorală; în Ungaria o lege de presă, în Transilvania alta. Pe când Maghiarii zic: — una să fie Transilvania cu Ungaria ca stat, pentru a apăsa pe Români, ei despart Transilvania de Ungaria. Aceasta este o absurditate, o nedreptate!

Românii din Ungaria mai zic: — dacă Maghiarii vor să facă grădini de copii (kisdodvuri), în care copiii de 3 și 4 ani ai Maghiarilor să învețe să vorbească bine limba maghiară: să le facă; dar' să nu se răpească părinților români copiii de 3 și de 4 ani, ca să-i silească să uite limba mamei lor, și să învețe limba maghiară!

Aceasta este o barbarie asiatică, nevrednică de un popor european. E drept ca să înceteze.

Oare mai departe Românii din Ungaria nu sunt în drept să ceară, ca prigonirile să înceteze în contra Românilor? În regatul Ungariei, cu toate libertățile nu poate un Român să se ducă la Regele și Împăratul seu să-i dea o cerere în scris, și tipărirea unei asemenea cereri se pune sub pîră ca înaltă trădare (vîndere). Dacă ar fi avut Ungaria pedeapsa cu moarte pentru înaltă trădare, poate că 'i-ar fi și spânzurat pe cei cu Memorandul.

Vine în urmă cererea: — cinstirea bisericii și școlii române. Cetiți desbaterile în dieta Ungariei, și veți gândi că vă aflați în Siberia (loc de osândă grea în Țeara-Russesă.) Țelul este să desființeze școlile românești, plătite nu de guvernul Ungariei, ci numai de punga Românilor.

Trebue mai ales ca noi să zicem cuvântul nostru, pentru-ca împăcarea dintre Români și Maghiari să nu fie numai o prefacere.

Clar și lămurit să știe Maghiarii că pe Români nu-i pot maghiarisa, nici de-adreptul nici mijlocit, nici prin chinuri, nici prin amăgiri!

Cum, domnilor? Maghiarii cred că atunci când ei ar fi vre-odată în primejdie, noi, acești din România, să sărim în ajutorul lor, după-cum ne spune mintea sănătoasă și politica sănătoasă? Căci dacă statul ungar, în care locuiesc Români e atacat, cum să nu sărim să apărăm și pe Maghiari și pe Români? Dar' cum am pute să sărim în ajutor, când Maghiarii busdugănesc pe Români, strivesc pe Români, și caută să desființeze poporul românesc? Să facem ca Maghiarii să înțeleagă odată, că dacă ei voesc astăzi desființarea poporului român, mâne ei însă vor fi desființați de alții!

Cu ce-și bat capul!

În anul 1896 se va sërba în țeara noastră împlinirea alor o mie de ani (mileniu) de când Ungurii au venit aici. Atunci voesc ei să facă o paradă mare și se gătesc de pe acum. Dar' apoi știu bine pîntenații că nemaghiarii vor sta reci la o parte; că fiind zi de lucru, vor lucra; nu se vor bucura de bucuria lor, dimpotrivă vor jeli în acea zi, pentru-că au ajuns nenorocirea să le pice pe cap acest popor îngâmfat, lacom și tiran.

Dar' ca să nu ne lase voe nici măcar a plânge când noi vrem (cum am face în ziua sêrbătorii lor) și de a ne bucura și prâsnul numai când noi avem de ce ne bucura: întâiu ministru Wekerle a pus pe masa verde a dietei un plan de lege privitor la sêrbarea mileniului lor.

În plan se zice că simțământul public al întregii țeri poștește să se sêrbeze acea întâmplare istorică când Ungurii au cuprins această țeară și au făcut stat în Europa.

Neadevăr grosolan grăește dl Wekerle când zice aceasta. Poate-că Ungurii întregii țeri, adică a treia parte a locuitorilor ei, dar' noi nemaghiarii nu avem de ce pofti sêrbarea, pentru-că venirea Ungurilor nu ni-a adus nouă nici o fericire, decât amar și nevoi, și

pentru-că și cu această sêrbare mari cheltueli și fără folos, risipă peste risipă, se pricinuește țerii și prin urmare și nouă.

Se zice în plan că mileniul se va sërba cu atât mai bine, cu cât dezvoltarea culturală și economică a țerii vor sta pe o treaptă mai înaltă. Și guvernul dorind ca pe atunci țeara să poată arêta isbânzi cât mai mari, cere, ca pentru înaintarea învățământului poporal, să mai ridice pîndă atunci (1896) încă 100 școli școlare noue! (Firește unguerești, pe bani adunați mai ales dela nemaghiari, și cu scop de a unguirisa!); să se zidească un muzeu industrial și o școală industrială (firește maghiară) apoi un nou și mare palat pentru seama Curiei regești, pentru tabla regească și procuratura din Pesta! mai departe două poduri noue peste Dunăre!

Ține-te, țeară, de plată!

Ear' în ziua „a mare“ poruncește ministru între alte năzdrăvăni, că: să se facă liturgii de mulțumită în toate bisericile confesiunilor din țeară!

Minunat! Rugăciune de silă! Să mulțumești lui Dumnezeu că cel mai neîndurat dușman 'ți-a pus piciorul pe grumazi!

Dacă preoții noștri siliți vor fi să meargă în acea zi la biserică, nu ne vine să credem că vor ave cui ceti evangelia. Ear' de vom auzi că așa a fost, nu ne vom mira de loc, nici vom osândi pe credincioși pentru „nevlavlia“ lor din aceea zi!

Suta de procese.

În numărul 48 al foii noastre am adus după o foaie unguerească, vestea despre pornirea proceselor de presă contra celor-ce au scris adrese de alipire, ca încurajare la adresa osândiților pentru „Replîcă“, și am spus că aceste procese se urcă cu numărul la o sută. Și acum se adeverește știrea zi de zi.

*

La 8/20 Decemvrie domnul Andreiu Balteș răspunzător pentru redacția „Tribunei“ pe timpul publicării acelor adrese, a fost chemat la judele de instrucție (cercetare) din Sibiu, spre a 'i-se împărtăși că „Tribunei“ 'i-s'a făcut proces pentru adresa din numărul 204 al ei, subscrisă de domni învățatori din Borgo-Prund: Ilie Bozga, Eliseiu Dan, Pavel Beșia și Iacob Onea, ear' ministrul de instrucție Csáky a și ridicat din posturile lor pe acești învățatori.

*

La 15/27 Decemvrie a fost domnul Andreiu Balteș de nou chemet la același jude, împărtășindu-'i-se că proces 'i-s'a făcut „Tribunei“ și pentru adresa de alipire din numărul 214 al ei, datată din Sângeorgiul-român și subsemnată de domni: Solomon Halîță, profesor; Dr. Andreiu Monda; Eremie Șorobetea, inv. pensionat; Silviu Sohorca, preot român; Octaviu Utalea, stud. în drepturi; Ștefan Utalea, inv.; Mihaiu Domide, inv. pens.; Ioan Marcu, inv.

În proces sunt trași numiții domni ca autori; dl Balteș ca redactor și dl Eugen Brote ca proprietar al foii. Drag le mai e de dl Brote! Ear' îi vor crol o pedeapsă în bani. Vor cu ori-ce preț să-l sărăcesc.

*

Mâne-poimâne vor urma și celelalte procese, și Ungurii vor dovedi mai mult lumii de câtă ticăloșie sunt ei harnici.

Ear' scopul acestei prigoniri se vede și el foarte ușor: Voesc adecă Ungurii să înfrice pe poporul dela țeară și pe cărturarii lui, preoți, învățători, studenți și alții, ca să nu mai îndrăznească a trimite astfel de adrese de alipire către luptătorii naționali, adrese în urma cărora acești luptători prind și mai mult curagiu; vor să-și înfrice și să-și facă poate să se lapede chiar de acei luptători și de cele scrise lor; și mai ales vor să-și înspăimânte ca să nu mai scrie pe viitor când cu procesul Memorandului spre pildă, căci prea îi doare pe ei acest semn de alipire al poporului, și prea ajută aceasta cauzei noastre în fața străinătății!

Frații noștri dela țeară însă, cărturarii și țerani cu carte, să nu se înspăimânte, să ție sus și tare la cele scrise, și să dea și pe viitor astfel de probe, în ciuda Ungurilor și spre binele cauzei, ca să se vadă că e acest popor un popor de eroi, care pentru ceea-ce a lui este, merge bucuros și în fața asprilor juzi unguri, și și în temniță, dacă cere trebuința!

O frumoasă sărbătoare.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte că astă-vară, la marea conferență națională, se aflaseră în sala adunării trei steaguri, unul roșu, altul galben și altul *vânăt* (albastru). Dar' ca aceste steaguri să nu înfățișeze laolaltă în sală frumosul tricolor național românesc, două din ele, la porunca poziției au fost scoase din sală și atrinate afară la ușe.

Aceste două steaguri (roșu și albastru), ca unele ce și ele au suferit prigoană ungu-rească, au fost luate de tinerii ce veniseră din România, și duse ca semn de scumpă aducere aminte dela acea conferență și dela noi asupriții lor frați. Întreagă luarea în seamă a steagurilor și ducerea lor, s'a făcut cu mare paradă.

Cel roșu s'a dat *Ligei* din Iași, cel albastru celei din București.

La 5 Decembrie n. Liga din Iași și-a sfințit în chip sărbătorește steagul ei. Anume în biserica cea mare, episcopul Iașilor încun-giurat de o mulțime de preoți au slujit slujbă d-zeească, când la 1 oară d. a. tinerimea dela școalele înalte, și elevii tuturor școalelor au intrat în biserică cu steagul în frunte. Arhiepiscopul a rostit cu voce puternică și evlavioasă o rugăciune deosebită, zicând: „Doamne Dumnezeu! fă să se împlinească gândurile ce se întrupează în acest steag!”

După eșirea din biserică a pornit o ploaie măruntă și caldă, ca-și-cum D-zeu și-ar fi vărsa. darul seu asupra lui, ca mână să se fie lupta ce se va purta sub el! Pe strade muzica cânta „*Desteptă-te Române!*” dela biserică până la universitate, unde a fost depus steagul.

S'a ținut frumoase și calde vorbiri la darea lui în seamă universității, ear' încheierea a făcut-o dl Ar. Densușan, profesor, care a vorbit frumos, sfârșind cu vorbele: „*Românii nu vor să spargă alte neamuri, dar' nici nu vor suferi ca alții să spargă neamul românesc!*”

Ear' după aceasta studenții universitari au trimis de loc d-șoarei *Felicia Rațiu*, fiica dlui Dr. Rațiu, în Sibiu, ca mulțumită la adresa fetelor române din Sibiu, care au făcut și au pus steagul acela la conferență, următoarea telegramă:

„Domnișoarei Felicia Rațiu,

„str. Măcelarilor 5.

„Sibiu.

„Pentru fetele române din Sibiu, steagul roșu, oferit conferenței naționale și încredințat nouă, s'a sfințit astăzi în catedrala metropolitană din Iași, s'a depus cu mare ceremonie în sala universității.

„Rămânem recunoscători pe vecie. Să trăiți. Idealul național să-l vedeți realizat!”

Telegrama e scrisă de un mare număr de studenți și studenți.

CRONICĂ.

Dr. Lucaciu — liber! Vineri în 29 Dec. n. s'a telegrafat din Pesta îmbrucătoarea veste, că pe temeiul unui paragraf din legea pentru osândiți, care prescrie că celor pedepsiți cu mai mult ca un an, să li-se poată ierta a patra parte a pedepsei, — dl Dr. V. Lucaciu a fost pus pe picior liber, iertându-i-se două luni ce mai avea. D-sa se află acum în un spital din Pesta ca să-și vindece deplin boala de ochi de care a fost atacat în temniță. Ne bucurăm din inimă de slobozire și-i dorim grabnică însănătoșare aprigului nostru luptător!

*

Declarație. Dl Nicolau Onciul, învățător în Uzdin ne scrie, că d-sa e bănuț acolo a fi trimitătorul știrii pe temeiul căreia s'a scris articolul „O veste slabă” din Nr. 48 al foii noastre. În fața acestei bănuț declarăm, că articolul e scris de redacție și pe temeiul unei știri venite nu dela dl N. Onciul, ci dela alt bărbat de încredere.

*

Din Nir-Abrani ni-se telegrafează, că fișpanul comitatului Sabolciu a dat poruncă solgăbirului, ca pe învățătorul *Vancu* din Nir-Adon cu gendarmii să-l alunge din Sabolciu! — Pentru-ce? Pentru-că e Român și ține a fi Român. Ticăloșii!

*

Din Sâncraia ni-se scrie, că fiind să fie acolo în 16 Dec. alegere de jude comunal, și aflându-se „Măria-Sa” fisolgăbirul în aceea zi la *Ghiriș* lângă Sâncraia, a trimis după cei din Sâncraia să vină acolo ca acolo să țină alegerea. Mare Domn! Să ostenească un sat ca să odichnească el! Dar' Sâncraienii n'au ascultat, ci la sfatul preotului *D. Petricaș*, au trimis vorbă, că dacă vrea alegere, să poțtească D-sa la ei în comună! Bine au făcut! Și solgăbirul silit a fost să meargă!

*

Din Geoagiul-de-sus ni-se scrie, că judele comunal de acolo, *Jidov*, necinstește în chip revoltător Duminecile creștinilor. Așa în 5/17 Decembrie, zi de Duminecă fiind, el ținea licitație pentru bani de dare, deși comuna e curat românească! Românii de acolo ar face bine să-și ceară Jidovului cinstirea Duminecii lor și să nu mai sufere această batjocură necreștină!

*

Faptă de laudă. Dl *P. Fujan*, învăț. în Vica, în numele comitetului parochial de acolo, mulțumește dlui *Ambrosie Iacob* din Brădățel, pentru creștineasca faptă, că a dăruit bisericii din Vica o evanghelie cu litere latine, legată frumos, în preț de 26 fl.

*

Mulțumită se aduce acelor binevoitori, care la nunta miresei *Eudochie Cosmuța* din Prelucă, au adunat pe seama familiei *Drului Lucaciu* 7 (șapte) fiorini, pe care familia i-a primit cu mulțumită.

Procesul nostru. În adausul alăturat la acest număr, publicăm procesul foii noastre, pertractat Vineri în 23 Decembrie nou, proces al cărui capăt a fost osândirea domnului *Ioan Russu-Șirianul* la patru luni închisoare de stat și 100 fl. pedeapsă în bani; a domnului *Ioan Popa Necșa* la două luni închisoare; și a „*Foii Poporului*” la plățirea alor 500 fl.! — Nouă glorie un-gurească! — Atragem îndeosebi luarea aminte a cetitorilor asupra strălucitei vorbiri de apărare a domnului *Russu-Șirianul*!

R Î S.

Slujnica: am auzit doamnă, că și-ar lipsi o slujnică, aș veni bucuros la D-ta.

Doamna: Bine, dar' eu îți dau numai 2 fl. la lună.

Slujnica: Viu și așa, măcar unde sunt am mai mult.

Doamna: Atunci dar' de ce vii?

Slujnica: Pentru că acolo draguțul meu în toată ziua mă supără cu vorba, că: auzi tu dragă, da ce stăpână frumoasă ai!

*

Domnul N. are bunul obicei a lua împrumut cât de des, dar' a nu mai plăti nimic înapoi. Într'o zi întâlnește pe unul din prietenii sei, și după-ce îi dă binețele obiceiuite, zice:

— Împrumută-mă cu cinci zloți, prietene, până 'ntr'o zi.

— Ear'? Mai bine și-i dăruiesc decât să și-i împrumut.

— Auzi la el! și pentru-ce?

— Pentru-că tu nici-când nu mai înapoezi datoria, și apoi n'aș vrea să ne facem dușmani pentru cinci zloți numai...

— A! Atunci fi bun dă-mi douăzeci!

*

Doamna Z. face zi de zi primblare dela 2—4 ciusuri. În o zi a rămas acasă toată după-ameza cu o fetiță de 8 și una de vre-o șese ani.

— Ian' spune, mămuță, întreabă cea mai mare, la ce cias a venit pe lume soru-mea Miți?

— La trei după ameazi.

— După amiaz? Dar' atunci erai la plimbare!...

*

— Ce vrei tu, Nițule, să fi?

— Soldat!

— Soldat? Dar' poți fi împușcat de inimic.

— Atunci mai bine să fiu inimic!

*

— Ce să mă fac, vecine? Doctorul mă oprește să beau rachiu, vin și să fumez.

— Ce să faci? Du-te la alt doctor!

*

— De ce beai atâta, fertate?

— Beau și eu, ce să fac? ca să-mi înec năcazurile.

— Și isbutești?

— Aș! nu merge; de geaba! Toate știu să înoate al dracului!

*

Un văr întreabă pe verișoara sa frumoasă:

— Crezi în visuri, verișoară dragă?

— Cred; de ce?

— Apoi uite, azi-noapte am visat că te-am sărutat...

— A fi, a fi; dar' știi că se în-tâmplă totdeauna chiar contrarul dela ce visezi!

— Așa? Atunci dar' trebuie să mă săruți tu pe mine....

Călinarul săptămânii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. in. Nasc l. Christ. gl. 7, sft. 10.	res.	ap.
Dum.	26 (+) Sob. Pr. Născ.	7 Isidor	8 5 4 8
Luni	27 (+) Ap. și Ar. Stef.	8 Severin	8 5 4 9
Marți	28 20 mii de Mucenici	9 Iulian	8 4 4 10
Merc.	29 Pruncii uciși de Irod	10 Pav. pust.	8 4 4 12
Joi	30 S. Muc. Anisia	11 Higin	8 3 4 14
Vineri	31 Cuv. Melania	12 Ernest	8 3 4 16
Sâmb.	1 (+) Tăier. împ S V.	13 Ilarie	8 2 4 17

În absența dlui **Ioan Rusu** și **Sirtanul** pentru redacțiune responsabil: **George Moldovan.**

Medic român în Sibiu.

Dr. Ilie Beu

ordinează între 11—12. oare a. merid.

Strada Măcelarilor nr. 43.

[2855] 1—2

BETIA

se vindecă prin **Antibetin**, întrebuințat cu rezultat strălucit în o mulțime de cazuri. *Nenumărate mulțumiri primite dela cei vindecați se trimit franco la cerere.* Fiind fără ori-ce gust, se poate da pătimașului de beție și fără știrea lui. 1 dosă costă **2 fl. 20 cr.**, 1 dosă dublă pentru morbul învechit, **4 fl. 40 cr.** trimitându-se suma din urma și se trimite franco în toate țerile. Se capătă la farmacia „La Vultur“, Lugoj, nr. 308, Bănat. [2229] 12—20

Nr. 1194/1893.

[2964] 1—2

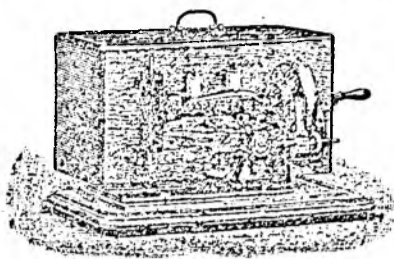
Publicațiune.

Pășunit de oi excelent peste iarnă peste 100 jugere se exarêndează momentan.

Informațiuni în Bratei, p. u. Mediaș.

Oficiul comunal:

Nemenz.

Cele mai bune și mai încercate
MAȘINI DE CUSUT

din

cele mai vestite fabrici din țeară
și din străinătate

recomandă singura reprezentanță a lui

Ludovic Etter

[2731] 3—3

Strada Urezului 9. SIBIU. Strada Urezului 9.

Deposit de accesorii, ace etc., după toate sistemele.

Atelier propriu de reparaturi
garanță pe mai mulți ani, prețuri moderate.

☛ Liste de prețuri se dau gratuit și franco. ☛

Intreprinderea de înmormântări și transport de morți

Coloman Pály sen.,

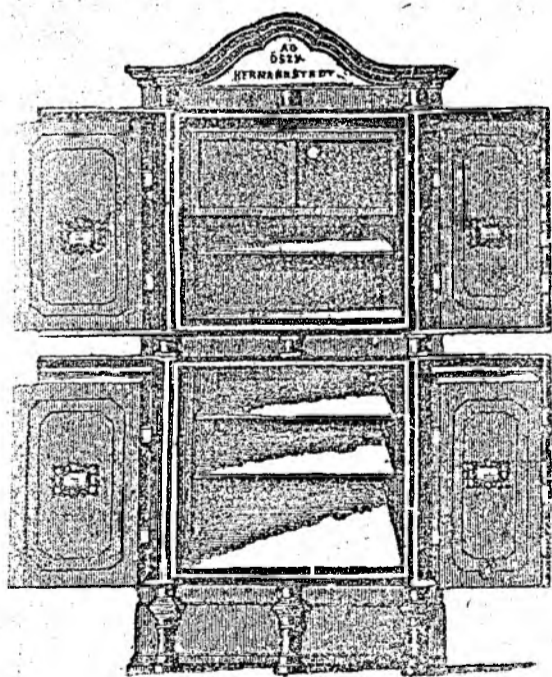
Piața-mică nr. 4. — Strada Pempflinger nr. 10

ce există de
un șir
îndelungat

de ani
în piața de
aici

se recomandă că primește efectuarea de înmormântări și transporturi de morți garantând pentru serviciu prompt și solid cu prețuri reduse și atrage în același timp atențiunea publicului asupra depositului seu bogat asortat de cununi și panglice. [2678] 4—4

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și cassetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

☛ sigure contra focului și spargerii ☛

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[1316] 48—

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

☛ Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco. ☛

Renumitul bazar vienez de coroane

este unicul în stare să trimită cu rambursă poștală următoarele mărfuri, cu preț foarte ieftin

50 cruceri fiecare bucată.

1 Cărpă de lână pentru dame, foarte elegantă și călduroasă 50 cr.	3 cești de Micado din metal neruinabil 50 cr.	1 sticlută de tinctură de aur cu care se poate auri ori-ce 50 cr.
1 Păreche de mănuși de iarnă pentru domni și dame 50 cr.	1 requisit pentru scris potrivit la ori-ce masă de scris 50 cr.	1 instrument italian acordează melodios 50 cr.
1 păreche de cercei de argint cu petri albastre sau roșii 50 cr.	1 amnar de buzunar cu fitil 50 cr.	1 harmonică de gură cu care pot juca ușor 50 cr.
1 șurț fin pentru dame, din Voil francezesc 50 cr.	1 caretă cu 50 de plicuri și 50 coale de hârtie de scris 50 cr.	1 pipă bună cu țeve foarte durabilă 50 cr.
1 caretă pentru dame, practic pentru lucruri de mână 50 cr.	1 casetă de fer turnat à la Wertheim 50 cr.	1 perie de haine 50 cr. 1 perie de cap 50 cr.
1 lanț de orologiu fin aurit sau argintat 50 cr.	1 cursă pentru șoareci, prinde 20 deodată 50 cr.	3 bucăți diferite obiecte de joc 50 cr.
1 briceag tare cu 3 limbi 50 cr.	1 pungă de pele 50 cr.	1 scutulă cu 144 pene de scris de oțel prima calitate 50 cr.
1 păreche de foarfeci calitate fine 50 cr.	6 bucăți săpun de glicerin, parfumate 50 cr.	1 lăcat pentru perdele 50 cr.
2 cravate de mătăasă culoare modernă 50 cr.	1 acățător american pentru haine, cu cârlig de aramă 50 cr.	1 perie de musteți cu oglindă și pepten 50 cr.
1 casetă pentru ținerea zăharului, de lemn cu lăcat 50 cr.	1 pânner foarte practic de Majolika 50 cr.	1 țigaretă din spumă de mare 50 cr.

1 florin sau 2 coroane bucată.

1 orologiu de bronce ce merge regulat, cu garanță 1 fl.	1 lanț de orologiu din aur artificial cu acățătoare 1 fl.	1 inel din aur-doucle cu petri 1 fl.	1 medalion din aur artificial, cu petri 1 fl.	1 brățar dela expoziția din Paris 1 fl.	1 medalion de inimă din argint veritabil, probat 1 fl.
Cușmă de iarnă din peluș de Persia, cu vată călduroasă 1 fl.	1 pălărie bărbăt. din păslă moale foarte țiuțoare 1 fl.	4 cravate bărbătești fiecare în altă formă și culoare, foarte fine 1 fl.	1 păreche mănuși călduroase pentru iarnă, din lână 1 fl.	1 jachetă de lână pentru dame și bărbați 1 fl.	1 păreche pantaloni de lână (sistem Jäger) pentru domni 1 fl.
1 cămașe bărbătească, foarte fin gătită, albă ori colorată 1 fl.	1 păr. ismene bărbăt. din pânză de casă bine lucrate 1 fl.	6 păr. ciorapi bărbăt. într'o culoare ori cu vârgi frumoase 1 fl.	3 păreche ciorapi fem. într'o culoare sau cu vârgi frumoase 1 fl.	1 corsetă cuirasată, fason parisian, foarte durabilă 1 fl.	12 batiste, cu margini colorate, chivite 1 fl.
1 cămașe femeiească din șifon ori în cu brodării 1 fl.	1 corsetă de noapte din șifon cu brodărie fină 1 fl.	1 păreche ismene fem. din șifon, cu brodărie fină 1 fl.	1 sucnă călduroasă, cu brodure 1 fl.	3 șorturi de casă, mostre frumoase și moderne, veritabil de spălat 1 fl.	1 șorț de lister, calitate bună, care, chivit, 1/4 de mare 1 fl.
1 jachetă de dame din creton francez lucrată 1 fl.	1 haină de iarnă gata pentru copii dela 1—3 ani 1 fl.	1 covor de pat din stofă de jute desin frumos 1 fl.	1 cearceafa de tot mare și gata 1 fl.	6 merindare de in, mari și tari 1 fl.	6 ștergare, calitate bună, baro, chivite 1 fl.
o față de masă bună damast alb ori colorată 1 fl.	6 serviette pe deplin de mari, albe ori colorate 1 fl.	1 năframă de mătăasă 1 cot de mare și în ori-ce culoare 1 fl.	3 batiste de mătăasă de Lyon, în mai multe colori 1 fl.	1 eventail cu zugrăvire artistică, foarte frumos 1 fl.	1 năframă mare călduroasă pentru dame, 1/4 de mare 1 fl.
1 pipă din spumă de mare artificială 1 fl.	1 spiț de țigară spumă de mare veritabilă cu chichlibar 1 fl.	1 pipă pentru burghezi, spumă de mare artificială cu vergea cu tot 1 fl.	1 aparat de foc, aprinde însuși cu iuțea fulgerului 1 fl.	1 portmoneu tot din pele cu încheietoare 1 fl.	1 portmoneu pentru bani și documente 1 fl.
1 lămpăș cu o lumină intensivă 1 fl.	1 șatulă de cusut de mătăasă cu scule de cusut 1 fl.	1 album pentru fotografii, foarte fin 1 fl.	1 briciag cu 4 tășuri, cu aparat pentru scoterea dopurilor 1 fl.	1 crucifix din metal topit, nu se poate sparge 1 fl.	1 oglindă de părete 3 cm. de mare, în cadru de nuc 1 fl.
6 linguri de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	6 furculițe franc. din argint de Phönix veritabil 1 fl.	3 cuțite de masă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	12 lingurițe de cafea din argint de Phönix veritabil 1 fl.	1 lingură mare de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	2 feșnice de salon argintărite fin, formă frumoasă 1 fl.
o țiuțoare de zăhar splendid argintărită și fină 1 fl.	1 moară de cafea cea mai bună construcție, durabilă 1 fl.	6 tase de cafea calitate bună neperitoare 1 fl.	Împăratul și Împărăteasa 2 frumoase figuri de decorațiune 1 fl.	3 broșuri de dame în mostre deosebite 1 fl.	1 briciu, tăș englez veritabil, foarte ascuțit 1 fl.

Numai fl. 5.75

costă o bucată întreagă de 30 coți, de pânză de casă excelentă, trainică, solidă, de calitate lată

Numai fl. 6.25

costă o bucată întreagă de 30 coți de haine de pat din Sternberg, prima calitate, bună de spălat în toate colorile, foarte trainică.

Numai fl. 5.50

costă o bucată întreagă 30 coți, prima calitate oxford, în toate colorile, soțu trainic, pentru cămăși și rufe de casă.

Numai fl. 5.50

costă o bucată întreagă 30 coți, calitate excelentă pentru cămăși Schiffon, fină ca cea din in, foarte bună și trainică.

1 păreche pantaloni de iarnă pentru bărbați, făcut elegant în toată mărimea 2 fl.	2 florini fiecare bucată.	1 serviciu din porcelan de cafea pentru 6 persoane, 15 bucăți, 2 fl.
1 jachetă pentru domni și dame în ori-ce mărime. 2 fl.		1 pelerină de iarnă din lână 1/2 mare, groasă călduroasă 2 fl.
6 metri de covoare, sortă bună, cu bordură colorată 2 fl.		1 stampilă de cauciuc cu ori-ce nume, dimpreună cu culoare 2 fl.
1 covor pentru așternut, înaintea patului, frumos lucrat 2 fl.		1 lanternă magică pompoasă cu figuri mari și cu instrucțiune 2 fl.
1 Perdea modernă pentru ferestri de jute sau dantele 2 aripi complete 2 fl.		1 plapomă excelentă și bună, lucrată în culoare vânăță și roșie 2 fl.
1 tacâm de masă pentru 6 persoane, 1 pânzătură, 6 serviete fine 2 fl.		1 cușmă fină pentru domni 2 fl. 1 muff pentru dame prima calitate 2 fl.
1 bucată pânză garn. 1/4, lată 7—8 metri lungă, deasă 2 fl.		1 cămașe de flanel pentru domni în toate colorile, foarte călduroasă 2 fl.
3 bucăți cămăși de oxford pentru lucrători foarte trainic lucrată 2 fl.		1 batistă de Lyon veritabilă de mătăasă, mare, în ori-ce culoare 2 fl.
1 blusă de dame modernă din satin fin, mustra cea mai nouă 2 fl.		1 păreche de feșnice de salon Alpaca, fason mare, elegant 2 fl.

Pentru atențiune: Comande în scris se trimit în 24 oare, cu rambursă poștală sau trimițându-se banii înainte, mărfurile, care nu conviu se pot îndată schimba, sau banii se trimit înapoi prin firma:

[2307] 4—

Wiener Kronen-Bazar FEKETE in WIEN V., Rüdigerasse Nr. 113.

ECONOMUL

redactat de D. COMSA.

Să rămânem la cele bune ale noastre!

V.

Cumpătul în beutură.

Românii sînt dela fire oameni chibzuiți și așa nu prea alunecă la fapte fără rost; dar' ei sînt totodată și cumpetați în toate pornirile și lucrările lor. Ear' unde vedem pe Români trecînd marginile cumpetului, acolo nu firea lor înăscută îi duce, ci obiceiul rău.

Până la anul 1848, când cu revoluția, ori și cine avea drept să facă cu căldărușa rachiu de bucate, de prune, de drojdii și de trevere (trivere, trujnic, monturi); ear' pentru vinul agonisit cu mare trudă n'avea să plătească taxele, care le plătește astăzi.

Și cu toate aceste, nici poveste să se bea atunci atîta beutură cîta se bea în zilele noastre, măcar că ar fi putut să bea și mai mult, pentru-că beuturile erau mai pe nimica. Fera de beutură atunci nu era așa de scumpă ca astăzi litra sau cupa.

E mult timp, de când oamenii întrebuințează și alte beuturi afară de apă, măcar că ar putea trăi cît de mult și fără de vin, bere sau rachiu. Ear', dacă n'am bea de loc alte beuturi, din apă încolo, oare nu ne-ar fi mai bine? Și cîte rele și păcate n'ar perî mai ales dintre oamenii, care în stare de beție se aruncă în brațele diavolului?

Nici boul, nici calul, nici cănele și nici chiar rîmătorul nu beau decît numai apă. Singur omul fumează tutunul cel veninos și se uită în sticlă pînă nu mai știe de el și cade sub masă! Sêrmane om! Tu ajungi de multe ori a fi mai ticălos și decît cel mai de jos dobitoc. Ear' la această stare de ticăloșie te duce necumpătul și răul învăț.

Și cui strici tu, Române, prin aceasta? Ție însuși: sănătății tale, sufletului tîu, copiilor tîi și nației tale. Și pe cine îngrași în necumpătul tîu? Mai totdeauna pe dușmanul tîu cel mai mare, pe Jidanul; pe acel Jidan, care a aruncat tîciunile urei și vrajbei între națiile din această țeară nenorocită.

Aproape fiecare sat își are în patria noastră Jidanul seu, care între altele ține cărcîmă (birt), și care știe să scoată și cel din urmă ban din punga sau șerparul Romînului.

Cărcîma a ajuns locul de adunare pentru oamenii din comună și o mare parte din acestia mai bucurosi se duc în ea decît la biserică, pe care unii nu o cercetează cu anii.

Așa am ajuns de departe, încît omul, care nu cercetează biserică, de loc

nu e desprețuit, nici rîs și nici batjocurit; pe cînd cel-ce nu se abate mai adeseori pe la cărcîmă, adese ajunge pe gura satului..

Această stare de lucruri ne dovedește din destul stricarea bunelor noastre obiceiuri de demult și apucarea pe căi rele și primejdioase, care au să ne ducă la perire.

Sfînta biserică, casa lui Dumnezeu, ar trebui să fie plină de creștini în toate duminicile și sîrbătorile, atît dimineața cît și după amiază; ear' în casa cărcîmei și mai cu seamă în a Jidanului n'ar trebui să petreacă nime Duminica și sîrbătoarea.

Dacă cineva chiar vrea să bea ceva, aducă-și acasă. Aici e scutit de a bea prea mult și n'are prilej de a se apuca de certe, de înjurături, de bătăi și de multe ori și de alte fapte mai rele, rămînîndu-i totodată și banii agonisiți în crunte sudori.

Dela cărcîmă se pornește rîntatea. Din cărcîmă își ia început și necumpătul și cele mai mari nenorociri. Mulți sînt, care singuri numai nu beau, ear' cînd se vîd odată încunjuțați de tovarîși „cu puteri unite“, să vedeți numai, fac ispravă minunată!

Aici mai cu seamă se pune temeiul și jocului de cărți, care a sărăcit și a pus capul la destul. De aici se pornește traiul rău între bărbat și femeie. Poate chiar pentru aceasta au luat învăț și femeile din unele părți a se duce cu bărbații la cărcîmă și a bea pe întrecute.

Destul că cărcîma, pe care am putea-o numi cu tot dreptul cuibul, în care se clocesc dușmanii de moarte ai omului, cuibul dracului, această cărcîmă este în zilele noastre de mulți mai bine văzută decît biserică.

Acum, dacă vom merge tot așa și de aici încolo, mai bucurosi pe calea cărcîmei și a necumpetului decît pe calea bisericii și a înfrînării, va fi pace de bine și atît noi cît și următorii noștri vom ajunge să ne blăstămăm zilele, în care ne-am născut.

Cînd am putea socoti ce ne răpește nouă cărcîma și necumpătul, poate ne-am mai și oprî în mersul nebunesc spre perire. Aceasta însă e foarte grea de calculat. Dar' ajunge să știm și numai atîta, că zeci de florini se duc din fiecare casă pe beutură în tot anul, mii de florini din fiecare sat și milioane multe dela toți Romîni.

De aceea noi dăm înderît în avere și străinii, mai cu seamă Jidanii, care pregătesc rachiu și țîn arînzile și cărcîmele se îmbogățesc vîzînd cu ochii, scoțînd în multe locuri pe economi din casele și moșiile lor și chiar și pe baronii și grozii necumpetați.

Prin urmare, să ne căutăm petreceri mai bune și mai alese cum sînt cele ce ni-se imbie în cărcîme! Apoi să fim cumpetați în beutură. Pentru-că, precum omul știe să fie cu măsură la mîncare, tot așa

se poate deda a fi cu măsură și la beutură. Ear' aceasta să se poate mai ușor, încunjuțînd cu ori-ce preț casa cărcîmei și mai cu seamă pe a Jidanului.

VI.

Risipa.

Oamenii nu cîștigă toți deopotrivă. Unii cîștigă cu mîile, alții cu sutele și ear' alții numai cu zecii de florini. Și precum le e cîștigul așa le sînt și cheltuețile. Totdeauna cei cu venite mai mari pot să cheltuească mai mult decît cei cu venite mai puține. Așa a fost de cînd e lumea și așa este astăzi și așa va fi și în viitor.

Cuminte sînt însă numai acei oameni, care se întind numai pe cît îi ajunge straiul, adică care își întocmesc cheltuețile după cîștig, potrivit astfel, ca totdeauna să le rămîna cîte un prisos cît de mic. Oamenii, care lucră așa se numesc păstrători (cruțători, grijitori).

Este apoi alt soi de oameni, care prea cruță, care își trag dela gura lor și a copiilor, pentru-ca să facă avere, punînd ban lîngă ban. Acești oameni se numesc sgîrciți.

În sfîrșit, sînt și alți oameni, care cheltuesc mai mult decît cîștigă și acestia se numesc risipitori.

A ține cumpîna și aici, ca în toate lucrurile din lume, este cea mai mare înțelepciune. Așadar' numai omul păstrător este înțelept. Ear' sgîrcitul și risipitorul, unul ca și altul, sînt oameni apucați pe căi rătăcite și păcătoase.

Romîni, din firea lor, nu putem zice, că ar fi oameni risipitori și nici sgîrciți. Dimpotrivă 'i-am putea numi cu drept cuvînt păstrători, une-ori pînă aproape de sgîrcenie. Dela o vreme încoace însă, vedem, cum ici colea începe a se furișa risipa și printre oamenii noștri; și risipa nu-i duce la nici un bine.

Să vedem acum unde se arată risipa între noi și cum o primim cu brațele deschise, fără de a ave cîtuși o mică temere de ea.

Acolo, unde omul își poate face însuși unele lucruri de trebuință și totuși le cumpără de-a gata, risipa a început a se încuibă, după-cum s'a arîtat vorbind în „Economul“ de cumpărarea bumbacului, joljului și altor țesături, care le pot găti femeile noastre însele, din cânepă, în și lîună.

Unde se vede mare aplecare spre lux, deasemenea s'a făcut pornirea spre risipă.

Unde oamenii mai bucurosi cercetează cărcîma decît biserică, risipa este un oaspe de toate zilele.

Unde poporul a început a-și petrece serile lungi de iarnă jucîndu-se în cărți, în loc de a-și petrece ca mai demult spunînd povești, sau fiindcă acum știu mulți cetî, luminîndu-se unii pe alții cu

învătători bune și folositoare din cărți și gazete. Pentru-că, se nu uite oamenii noștri și mai ales economii, că ei în vreme de vre-o 5 luni nu câștigă aproape nimica. Prin urmare ar trebui să-și mărginească și trebuințele; ear' petrecerile să 'și-le întocmească de așa ca să nu-i coste bani, ci să câștige și în vremea iernei, dacă nu bani, măcar învățătură și înțelepciune mai multă, ceea-ce se poate foarte ușor.

Nu sunt aceste vorbe, cum se zice de clacă, ci sunt vorbe, care am dori să aflu răsunet în inimile tuturor Românilor și menite să-și abată din căile rătăcite.

Oamenii risipitori totdeauna o sfîrșesc rău. Dela o vreme ei sunt siliți să se îngroade în datorii, de care nu se mai pot mântui. Astfel ajung la sărăcie și ticăloșie, de risul și batjocura lumii, ear' copiii lor de chiu și vai.

Să nu lăsăm așadar' risipa în mijlocul nostru; să nu-i dăm intrare sub acoperișul caselor noastre și chiar și pe cei, de care ea s'a legat, să ne dăm toată silința pentru a-i desbăera de ea.

Cel-ce face astfel de lucruri, mântuește suflete de moarte și-și va câștiga iertare de păcate.

Risipa se începe dela crucer. Ear' cel grijitor „leagă crucerul pe 10 locuri“.

Să punem preț pe fiecare crucer și să-l folosim numai unde avem lipsă neapărată de el.

Să dedăm și copiii de mici a fi cruțători. Să nu-i lăsăm, cum se poate vedea acum în toate părțile, ca să se indeletnicească cu tăbacul și alte apucături rele, care din cea mai fragedă pruncie îi dedă la risipă.

Ce obicei poate fi mai rău decât vîzînd cum copilul de 6—7 ani fură oul proaspăt și-l duce pentru țigară la boltașul din sat! Un asemenea copil numai risipitor poate deveni și prin urmare om stricat, sufletește și trupește.

Dacă am fi în stare să socotim câte scoate risipa din casele noastre, ne-am îngreșoșa și înspăimînta, și n'am mai umbla înadins să ne întîlnim cu ea.

De-ar munci omul ori-cât de mult, nefiind el și cruțător, bine nu o să-și meargă în lume. Pilde avem nenumărate, în toate zilele. Deci să ne ferim de risipă mai tare ca de foc!

r. s.

Leac contra durerii de dinți.

Se ia piper pisat, se pune într'o bucătică de pânză, se moaie în spirt și se aplică pe partea gingeiilor, în care se simte durerea. Dacă dinții sunt găunoși se ia cu ceva subțire „acid muriatic“ și se pune o picătură în dintele stricat. Durerea se domolește și, repetînd aceasta de mai multe ori, se omoară nervul, care el pricinuește durerea, fiind însuși bolnav.

Retezați strugureii și agrișii peste iarnă!

Între greșelile păgubitoare, de care se fac vinovați țeranii noștri, se număra datina ruginită de a lăsa strugureii (coacăza, rozinchinii) și agrișii (acrișii, borbonarii) în grija sorții. În adevăr, cei mai mulți din țeranii și cărturarii noștri sătești nu știu decât să culeagă de-a-gata fructele acestor tufe. Foarte rar ni-a fost dat să vedem pe unul sau pe altul retezând sau rărind crengile de prisos, curățînd în regulă cuiburile de omide (molii), îngreșînd pămîntul din apropiere cu gunoiu putred și înlăturînd buruienile, melcii și celelalte animale stricacioase. Hotărît însă că, supuși fiind la îngrijirile atinse acî în treacăt, atât strugureii cât și agrișii isbutesc și produc roade neasemănat mai mari și mai bogate ca de obicei.

Despre cum ar trebui prășite și cultivate tufe de strugurei și agriși, vom vorbi altădată mai pe larg. Rămîne dar' să mărginim expunerea de față asupra unei lucrări neapărate, care ar trebui săvîrșită acum peste iarnă. Vorba este de crengile netrebnice și prin urmare de prisos, pe care le vedem ciontîndu-se primăvara, adese pe când foile au apucat să odrăslească. În deosebire de meri, peri și ceialalți pomi, tufe de strugurei și agriși încep să înverziască pe dată-ce timpul s'a domolit. Chiar și până a nu se fi dus neaua (zăpada), rădăcinile acestor tufe absorb din pămînt materii nutritoare. Deodată cu îmblînzirea frigului, mugurii (bobocii) se desfac în pripă și dau naștere la foi, care și ele se desvoaltă în pripă. Drept aceea, dacă este să întimpinăm scurgerea și cu ea pierderea sucului nutritor (măzgăi), nu rămîne decât să îndeplinim retezatul și înlăturarea crengilor de prisos cât mai din vreme, așadar' toamna sau în cursul iernii, când economii și așa nu sunt prea ocupați. Ranele cășunate se tîmăduesc dela o vreme așa că în primăvară sucul n'are pe unde să se reverse.

Tărița de stejar contra filoxerei.

Un domn din Essek (Croatia) a publicat deunăzi într'o foaie ungurească de pădurărit („Erdészeti lapok“) o scrisoare, din care scoatem următoarele:

Fie-mi îngăduit să-ți atrag, dle redactor, luarea aminte asupra unui material, a cărei întrebuintare contra filoxerei este deplin întemeiată. Vorba este de तरीța (făina) de lemn, care se produce în mari cătățimi, mai ales când cu tăiatul lemnului în joagăre. Cea mai bună este तरीța de stejar, pe semne, fiindcă argăseala (tanina) ce cuprinde nimicește filoxera, pe lîngă că îngreșoșă pămîntul dintre rădăcini. Preotul Antonie Bogetici din Cserevins în Sirmia este, care a făcut această descoperire. Filoxera pustiise viile acestei comune, așa că locuitorii mai să-

raci luară lumea 'n cap, neavînd cu ce să-și agonisească vițe americane altoite pentru înființarea din nou a viilor nimice. Când cu reînființarea viiei sale, preotul amintit nu s'a servit nici el de vițe americane, ci de vițele îndatinate (indigene), aplicînd însă तरीța de lemn drept scut. Tot atunci, înainte cu 10 ani, alți patru vieri întrebuintară vițe îndatinate, pe care filoxera le-a pustiit într'aceea cu desevîrșire, din contră, viia preotului Bogetici, ajutată de तरीța de lemn, a rămas frumoasă și propășește.

După spusele preotului Bogetici, purcederea este următoarea: Se înlătură pămîntul mai de-asupra așa, ca în jurul trupului să se formeze o groapă, în care se presară 5—6 litre तरीța de lemn. După apăsarea तरीții cu piciorul sau cu mâinile, pămîntul scos se așează earăși la loc. Această gunoie se repetă la început an de an, ear' mai tîrziu la câte trei ani. Cîteva vițe, pe care Bogetici înadins nu le înzestrăse cu तरीța de lemn, s'au prăpădit.

La noi în Croatia și Slavonia, așa se zice în scrisoare, s'a încuibat credința, că तरीța de lemn este singurul scut nimerit contra filoxerii așa, că astăzi frunțașii viierilor încă nu îngreșoșă viile lor decât cu तरीța de lemn.

Între viierii români se află sute și mii, cărora filoxera le-a pustiit viile sau amenință a le pusti. Vor lucra deci întelepțește cercîndu-și norocul cu तरीța de stejar, care și așa se poate agonisi și aplica fără multă trudă și spese.

Despre dălac.

Dălacul, așa scrie „Gazeta Țeranilor“, e o inflamație (aprindere) a splinii.

Vitele molipite pătinesc de friguri puternice și în deosebite părți ale trupului se fac inflamații de natura brăncii, inflamații, care se întind, sînt de culoare roșie, închisă-albastră și la pipăit se simt când calde, când reci, și chiar bolborosesc. Une-ori se arată și beșici, de unde curg lichide, care creapă piclea. Vitele atinse de acest fel de dălac mor în 2—3 zile. Inflamația splinii este o așa zisă boală de otrăvire a sîngelui, o boală primejdioasă pentru om. Vom putea începe vindecarea la această boală, lăsînd vitei sînge mult și apoi bubele se sparg și se spală cu oțet și „apă de clor“ sau oleiu de terebentină (terpentină).

Pe urmă se dă salitră și „acid sulfuric“ (vitriol) cu apă. De altcum pătîniile au dovedit, că puține vite isbutesc a fi vindecate. Dacă inflamația splinii e însoțită de friguri, ajutorul vine prea tîrziu, deoarece boala înaintează repede. Nu trebuie atunci decât să lăsăm sînge mult, să facem injecții cu „acid sulfuric“ și apă și să punem îmblofeli reci pe tot trupul.

Despre vârsta bovinelor.

În nr. 34 al „Economului” vorbisem despre cunoașterea vârstei la cai, arătând totodată mai pe larg, care dinți cum se numesc, cum sunt întocmiți și apoi când se întemplă eșirea dinților, schimbarea, ștergerea și c. l. Pentru de a întimpina repetiția, rugăm pe cetitorii noștri să cetească din nou expunerile de atunci; căci numai astfel vor înțelege, despre ce este vorba aici.

Să trecem acum la adevă.

Cu numirea de bovine (vite) se înșamnă taurii, boii, vacile și bivoli.

Bovinele au câte 8 dinți tăietori în falca din jos și câte 24 măsele, în total 32 dinți; colții lipsesc.

Cunoașterea vârstei la bovine se întemeiază mai ales pe schimbarea tăietorilor.

Cu 1½ ani se schimbă de obicei lopețile de lapte și cu 2 ani lopețile statornice ajung mărimea cuvenită.

Cu 2½ ani se schimbă dinții mijlocii, aflători lângă lopeți și cu 3 ani apar înlocuiți prin mijlocii statornici în deplin desvoltați.

Cu 3¼—3½ ani se schimbă a doua păreche de mijlocii și cu 4 ani apar înlocuiți prin dinți statornici, care încep a se șterge.

După 4¼—4½ ani se schimbă tăietorii marginași și cu 5 ani mărginașii statornici încep și ei a se tocii.

Din al 5 an încolo aflarea vârstei este din ce în ce mai anevoioasă și mai puțin sigură.

Ciorbă de grâu pentru copiii slăbuți.

Pe seama copiilor slăbuți se recomandă un fel de ciorbă (zamă), care se gătește așa:

Se aleg grăunțe frumoase de grâu, se uscă pe cuptor, fără a le prăji, și se macină într'o morișcă de cafea. Această făină târfoasă se opărește cu apă ferbinte, adăogând câteva picături de must de smeură. Fiindcă se înăcrește repede, ciorba de grâu trebuie gătită zi de zi. La 1 litră de apă se vine aproape 1 decilitră de grâu. Dacă copilul mănca cu poftă se va adăoga la 2 părți de ciorbă 1 parte de lapte fert.

Stîrpirea păduchilor la vite.

De cu primăvară cum și alțedăți, multe vite se molipseșc de păduchi (hîră), care se sporesc așa zicînd în nesfîrșit și cășunează slăbirea grabnică și une-ori dărăpînarea vitelor. Cea mai efină și nimerită lecuire este ungerea cu alifie gătită din sêu și floare (praf) de pucioasă. Ungerea se repețește câteva zile în fiecare dimineață. Câteva oare după ungere, alifia se spală cu săpun și leșie nu tocmai tare.

Spêlatul mânușilor.

La spêlatul mânușilor de piele („glacé”) se aplică de obicei „benzină”, care produce un miros foarte greu. Mult mai potrivit este spêlatul cu lapte ferbinte, în care s'a fost disolvat (topit) săpun, adăogând după aceea câteva picături de spirt de țipirig (salmiac) și gălbinaș de ou bătut în formă de neauă; la ½ litră de lapte ajunge un gălbinaș. Mânușile se trag pe mână și se freacă cu un petec moale de lână. Ele se pun la umbră ca să se uște. Uscate fiind la soare, ele se înăspresc.

Contra șgirăiturilor de pisici.

Copiii adesea se întemplă să fie șgriați de pisici (măte). Aceste șgirăituri pot deveni primejdioase. Asemenea șgirăituri se vindecă mai în grabă spêlate fiind cu ceaiu de romoniță și de mac, ear' după-ce le-am șters, le ungem cu puțin colodion.

Vindecarea arsurilor de fosfor.

Când cu aprinderea lemnușelor, numite și chibrituri, cătrănițe, aprinjoare și c. l., adese se întemplă, că fosforul (cătrănul) pricinuește arsuri cumplite, mai ales dacă s'a brodit să sară în cutare rană. Cel mai sigur leac e să ținem arsura în apă călduță, în care s'a fost topit (disolvat) „sodă” multă.

Știri economice.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură de aici” a ținut în 30 Nov. a. c. n. o ședință, în care s'a luat la cunoștință raportul secretarului despre ținerea întrunirii agricole din 23 Octomvrie în comuna Roșia. Întrunirea a fost una din cele mai mănoase; căci aici s'a pus temelia pentru înființarea unei „tovărășii agricole” și a unei „casse sătești de împrumut” după sistemul „Reiffeisen”; mai departe, s'au primit între membrii ordinari ai Reuniunii cu taxa anuală de 2 fl. următorii: Ioan Cica, Simeon Ganea, Nicolae Țiban, Achim Coldea, Dan Olariu, Ioan Micu, Romul Poșa, Toma Alexandru, Ioan Brăncoveanu, economi și Ioan Olariu, învățător, toți din Roșia; apoi Chirion Munteanu, învățător și Ioan Caliman, învățător pensionat, amândoi din Cornățel. Se trimite la recercarea ministrului u. de agricultură pentru guvernul din Sêrbia un exemplar din statutele Reuniunii tipărite în românește. S'a luat la cunoștință, că cassarul Reuniunii a ridicat ajutorul de 100 fl. ce s'a fost votat de comisiunea economică comitatensă pentru acoperirea în parte a speselor avute cu expoziția de vite din Pianul-român.

După-ce nici până acum n'au sosit paspoartele (țidulile) pentru vitele de rasa „Pinzgau” vîndute, comitetul se roagă de dl comite-suprem să mijlocească trimiterea lor. Broșura lui Fekete Lajos, consilier r. u. silvanal și profesor de academie, „Despre sêmênarea și sâdirea pădurilor” s'a predat dlui Onoriu Tilea spre studiere și raportare. S'a luat la cunoștință, că cassarul a plătit cu 66 fl. 70 cr.

semințele (57¼ chlgr. semințe de trifoiu, 20¼ chlgr. semințe de napi și 5 chlgr. semințe de luțernă) împărțite în cînste în 1893 între membrii Reuniunii din Avrig, Sibiu, Sibiel, Seliște, Ilimbav, Noerich, Gurartului, Roșia, Poiana, Orlat, Sadu, Tilișca, Galeș, Lancrâm, Apoldul-mic și mare, Pianul-român, Sâsciori și Rodu. Deasemenea s'a luat la cunoștință raportul dlui Sabin P. Barcianu din Rêșinari, că a sêmênat în 2 Maiu a. c. cucuruzul polonez ce l'a fost primit dela comitet. Cucuruzul a fost pus în cuiburi la o depărtare de 60 cm. Din cauza rēcëlii, cucuruzul a rêsărit numai după 2 sêptemăni. El a fost săpat de 2 ori și s'a copt cam târziu, tot din cauza rēcëlii, abia la începutul lui Septemvrie. Recoalta a fost mulțumitoare, cu toate aceste însă acest cucuruz stă îndêrêțul cucuruzului nostru. Încercările făcute la fênațele de munte, deasemenea n'au isbutit. Dl Barcianu va face încercări cu acest cucuruz și în anul viitor. Comitetul se adresează la ministrul r. u. de agricultură pentru a-i trimite în primăvara viitoare semințe și sade de viță americană cum și 2000 meri pădureți, 1000 peri, 500 cireși, 500 nuci, 500 pruni și 100 gutui, care cei dintăiu să se altoiască la timpul seu, și să se dărucască membrilor Reuniunii. În urmă comitetul hotărêște, că cocoșul și găina, prăsire de dl Al. Lebu din găinile, ce i s'au fost dat de comitet în primăvara a. c., să se dea spre mai departe prăsire dlui I. de Preda.

Foloasele rînduneelelor. Învêțatul francez Florent Prevost a cercetat stomacul (rînza) a 16 rînduneele (rîndunicii), pe care le-a fost prins una câte una în timpuri deosebite.

La			fluturi,	muște	ș. c. l.
15	Aprilie	422			
"	19	649	"	"	"
"	27	361	"	"	"
"	1	Maiu	704	"	"
"	4	"	660	"	"
"	18	"	686	"	"
"	29	"	300	"	"
"	3	Iunie	420	"	"
"	14	"	244	"	"
"	28	"	420	"	"
"	11	Iulie	420	"	"
"	20	"	501	"	"
"	24	"	500	"	"
"	5	August	742	"	"
"	19	"	600	"	"
"	29	"	384	"	"
			7927	"	"

Cele 16 rînduneele au stîrpit deci în tot atâtea zile nu mai puțin de 7927 insecte așa, că pe 1 zi s'ar veni 495 insecte de fiecare rîndunea. Vrednic de amintire este faptul, că afară de insectele moarte nu s'au găsit în stomac nici măcar un grăunte de sêmênță, nici urme de poame, struguri sau alte plante.

Din vieața persană. De curênd un cutremur de pămênt a dărmat orașul Kuchan, în Persia. Douêsprezece mii de oameni morți, 50 de mii de capete de vite perdate: o nenorocire uriașe și în prevedere foamete, boale și frigul iernii. La mijlocul drumului între Ispahan și Teheran, între capitala străveche și cea nouă, se ridică cetatea Kuchan. Acl se născu Zobeida, copila cea frumoasă, de care se îndrăgi Harun-al-Rascid și fu Sultana favorită. Acl era un turn înalt de 50 de metri; și acl se țeseau acele minunate mătăsuri, a căror taină nici-odată n'o va afla nici un lucrător european și tot acl se lucrau acele vase zugrăvite cu flori și animale, care păreau fă-

cute spre a împodobi mesele zeilor (idolilor). Casa în care se născu femeia, care plăcu lui Harun-cel-Mare, este astăzi o grămadă de dărîmături, turnul cel înalt s'a prăbușit și țesăturile nu vor mai fabrica nimic. Locuitorii din Kuchan aveau trecere de măestri vestiți și de aceea Domnitorul lor îi scutise de serviciul militar. Câțiva soldați mai puțini și câțiva măestri mai mulți nu stricau nici în Persia.

Se zice, că Domnitorul lor, Nasreddin, e foarte îndurerat de această nenorocire și că, în speranță de a uita, el va pleca în curînd să facă o călătorie în Europa.

Îndată-ce el a auzit de această întemplantare, a alergat la fața locului și a împărțit bani și ajutoare.

Băi în Marea-moartă. Marea-moartă din Palestina era până acuma între toate mările lumii singură, care nu era folosită pentru a face într'însă băi de mare. Foile engleze istorisesc acum următoarele: Un American a dobândit dela guvernul turcesc încuviințarea, de a folosi Marea-moartă și împrejurimile ei. Acest întreprinzător e hotărît a statorni o comunicație cu Ierusalimul, a clădi hoteluri și case de concert, cu parcuri frumoase, și a inaugura o navigațiune pe mare cu vapoare. Acest întreprinzător mai voește să producă la țermii Mării-moarte pucioasă și asfalt și în sfîrșit voește să ridice o fabrică pentru a produce sare. La aceasta mai adaogăm o mică știre despre doi munți vulcanici, care sînt de vînzare, adică munții Stroccur și Gepir în Islanda, care sînt proprietatea amintitului întreprinzător, care face cunoscut prin gazete, că cei doi munți vulcanici se vînd pentru 1500 fl.

Un sat ovreesc. Ziarul ovreesc din Constantinopol „Tiempo“ spune, că la granița turco-persiană este un sat ovreesc până acum cu totul necunoscut. Satul se numește Bar-Tannura și are mai bine de 100 de case. În apropierea satului se află o peșteră vestită, cunoscută sub numele de „Peștera prorocului Ilie“.

După tradițiunea locală, strămoșii acestor locuitori ovrei s'au așezat acolo după reîntoarcerea din robia babiloniană. Să nu se crează însă, că acești săteni ovrei ar fi agricultori: jumătate dintr'înșii sînt mici negustori și jumătate meseriași.

Cu tot numărul mic al locuitorilor lui, satul Bar-Tannura are două școli cu 150 de școlari. Obiectul de studiu de căpetenie în aceste școli e Biblia.

Starea agricolă în țeara noastră. După știrile intrate la ministerul ung. de agricultură, starea sîmînaturilor și lucrărilor agricole a fost la sfîrșitul lui Noemvrie n. astfel:

În urma lungilor ploii tomatice, lucrările agricole și îndeosebi aratul și sîmînatul au mers în regulă și holdele au înaintat și s'au întărit așa, încât gerul ce ar fi urînd nu le mai poate cășuna stricăciune. Grăul, sîcara și orzul au pătimit încîtva din cauza vermilor. Mult mai tare a pătimit pe alocurea rapița. În deobște vorbind, starea holdelor este îndestulitoare. Pe alocurea sînt adăpostite prin un strat grosior de nea (zăpadă). Ici-colea economii duc lipsă de nutreț. Vitele petrec parte mare în grajduri și pe alocurea pasc holdele.

Cutremure de pămînt vestite. Eată cutremurele de pămînt cele mai vestite din Europa:

În Aprilie 468, sub domnia lui Childeric I., orașul Viena a fost dărîmat de un mare cutremur. În 24 Octomvrie 842: cutremur de pămînt în timp de șapte zile în tot Nordul Franciei. La 18 Octomvrie 1354: dărîmarea orașului Băle, trei sute de persoane omorîte.

În vara anului 1467: risipirea orașului francez Soissons. În Iulie 1564: distrugerea a șapte orașe din Provence. La 1 Noemvrie 1755: vestitul și grozavul cutremur de pămînt din Lisabona, capitala Portugaliei, 30.000 de morți. La 8 Decemvrie 1769, anul nașterii lui Napoleon, ca și cum ar fi fost o presimțire, a fost un cutremur, care a dărîmat o mare parte din orașul francez Bedarrides. În Octomvrie 1772: dărîmarea totală a orașului Arudy. La 20 Martie 1812 dărîmarea orașului Beaumont. La 24 Februarie 1818: dărîmarea orașului francez Vence.

În sfîrșit acum doi ani, au fost cutremurul din insula Ischia, din golful de Neapole și din insula Chio din Archipelag.

Venitele căilor ferate române. Veniturile tuturor liniilor ferate române pe luna Octomvrie 1893, în asemănare cu veniturile din Octomvrie anul trecut, sînt:

	1892	1893
Călători	1348588.75	1564385.93 lei
Bagaje	40476.33	52848.51 „
Mărf. de mare iuțală	130320.15	156064.93 „
Mărf. de micăiuț.	2779997.93	2824804.67 „
Total	4299483.16	4508093.91 lei.

Mătasa artificială. Cu cât mergem pe calea propășirii, ne apropiem din ce în ce de visul vestitului învățat francez Reaumur (cetește: Reomir). Acest vis constă în a se fabrica mătasa și să se poată vinde pe un preț efin. Doctorul Lehner a descoperit un mijloc, prin care se poate fabrica un fel de mătasa măestrită, care să nu se deosebească prin nimic de mătasa adevărată. Vorba este de un fel de gumă, care să se poată desface în fire, și care să se pună într'un recipient plin cu un lichid. Din acest recipient sînt trase, de două roate, care se învîrtesc cu o iuțală mare, fire de mătasă, care apoi se pot țese. Compoziția gumei însă, descoperitorul nu voește să o dea în vileag, ci o ține taină.

Un testament ciudat. De curînd a murit la Paris o femeie de obârșie rusească, care a lăsat averea sa de 5 milioane aceluia, care va locui timp de un an într'o capelă zidită deasupra mormîntului seu. După-cum spun foile parisiene, sosesc mereu scrisori dela oameni, care doresc să câștige cele 5 milioane de franci. Cel mai mare număr de candidați este din Austro-Ungaria.

Câne scump. Ziarele spun, că cutare cal minunat s'ar fi vîndut cu prețul de 300.000 fl. și că cutare marcă postală s'a fost plătit cu nu mai puțin de 1200 fl. Înșine am avut prilej să vedem vînzîndu-se un cal cu 16.000 fl. Ce să zicem însă auzind, că un câne s'a fost vîndut acum doi ani cu prețul uriaș de 39.000 fl. Vorba este de Englezul Green, care a dat această sumă pentru un câne bernhardin cu numele „Sir Bedioere“. Acest câne este 89 centim. înalt și cântărește 100 chilograme.

Crăciunul și repausul de Duminica. Din cauza sîrbătorilor catolice și protestante, ministerul ung. a îngăduit, ca la 24 și 31 Decemvrie căl. nou a. c. lucrările industriale și comerciale de ori-ce soiuri să se poată îndeplini.

Întocmirea trupului omenesc. Trupul omenesc, zice un învățat american, cuprinde 105 oase și 500 mușchi; sângele unui om mare cântărește 15 chilograme. Inima bate de 70 ori într'o minută, de 4200 ori într'o oară și de 35,792.000 ori într'un an; fiecare bătaie împinge 44 grame de sânge, 122 chilog. pe oară și 58 1/2 măji pe zi. În curs de 3 minute tot sângele trece prin inimă. Plumănilor cuprind vre-o 5 litre de aer; într'o oară tragem în plumăni aer de 1200 ori, întrebuițînd 300 litre în același timp.

Un om fierț în unt-de-lemn. Într'o fabrică de luminări din Battersea, un ucenic, anume Bird, fusese însărcinat să supravegheze un căzan, în care se afla unt-de-lemn în ferbere. Într'o clipită, băiatul, care se urcase pe marginea căzanului, ca să puie la loc niște curele, își perdă cumpătul.

Uu țipet sfîșietor!

El căzu în căzanul cu unt-de-lemnul clocotind. Tovarășii lui Bird îi săriră în ajutor și-l scoaseră cu cărlige de fer. Dar' nu mai era nimic de făcut. Nenorocitul era ars cu totul. Carnea de pe dînsul cădea în bucățele. După câteva clipite muri în dureri grozave.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 60. Vă rog să-mi împărtășiți, unde și dela cine aș pute cumpăra lucruri de casă, de tot felul?

Const. Pătruș.

Respuns. La întrebarea *astfel* pusă, nu știm ce să răspundem, neștiind înțelesul cuvintelor „lucruri de casă“. Dacă vorba este de scrinuri, mese, jilțuri, cuiere sau alte mobile, atunci cearcă într'un oraș mai mare din apropiere și ușor vei afla ce cauți.

Întrebarea 61. De unde și cu ce preț aș pute cumpăra un butoiu (putină) de hirinci? Unde și cui aș putea vinde lăna, de care stîngem noi cojocarii făcînd pieptare?

G. Pop, cojocar.

Răspuns. Hirinci bune în butoaie poți căpăta prin marele neguțător de aici I. B. Misselbacher, care le aduce cu vagonul și le împarte, cu prețuri mici, la neguțătorii mai mici din Ardeal. Ni-s'a spus că chiar și comandînd la Hamburg sau Fiume, n'ai căpăta hirinci mai ieftine.

Dacă ai lăna în cățățimi mai mari, adresează-te la C. Scherer și fii, fabricanți de postav, în Sibiu, sau la cutare postavă mare din Arad, ear' dacă ai puținică la postavă din apropiere.

Posta redacției.

Dlul *G. Petrican*, econom în *F.* În cele mai multe locuri bucatele se vînd cu hectolitra și nu cu chilogramul. Așa fiind, nu ne rămîne decît să arătăm prețurile ce ni-se împărtășesc. De altcum se spune totodată, din care bucate cît trage o hectol. Socoteala e deci ușoară. Ce vei fi voind să zici despre gătitărea cutărei mașini nu putem ști. Scrie mai deslușit și apoi bucuros. Am dispus trimiterea numerilor reclamați. Arătarea cam pripită despre scăderile acelei comune nu o putem publica.